

Latvijas Nacionālā bibliotēka

Preses apskats

16-12-2022

Sagatavoja:

Uzziņu un informācijas centrs

Informācijas pakalpojumu un SBA nodaļa

Lasītprieka elpināšana bibliotē

Sociālajos tīklos apspriež, kur paliek literatūras nozares finansējums – grāmatās vai rakstnieku "kafijās"

AIDA KALKULE

Segad par teju 150 tūkstošiem eiro pieaudzis Valsts kultūrkapitāla fonda (VKKF) finansējums literatūras nozarei (685 267 eiro), taču kā liecina VKKF regulāro projektu konkursus piešķirtā finansējuma pārskati, nodokļu maksātāju nauda tiek ne tikai jaunām grāmatu tapšanai un izdošanai.

Lasītāji vienā no divām VKKF literatūras nozares prioritātēm – oriģināl-literatūras tapšanai un izdošanai – ir literāru pasākumu norise reģionos, kurai šogad atvēlēti teju vai tik nekā 47 tūkstoši eiro, kas ir gandrīz četras reizes vairāk nekā pirms. Atšķirīgs ir arī literatūras finansējuma piešķiršanas reģiona bibliotēkām pasākumiem, kuros rakstnieki, tulkotāji, ilustratori un citi ar literatūras procesu saistīti jau šīs gada sākumā.

Finansējuma summas bibliotēkām pasākumiem augstas, jo beidzoties kredītiņa kerobētojami, tāpat noticis kopēja finansējuma palielinājums, skaidro VKKF.

Tikmēr publicēšanai nepieciešamu par iespēju nodokļu maksātāju naudas izšķelšana bibliotēku rīstojos rakstnieku un lasītāju tīkšanās pasākumos pārdis publicēšanu, rakstniekiem un sabiedrībai atbilstoši specializētās jūrgis Liepnieks, liekot noprast, ka rakstniekiem tiekoties ar lasītājiem, VKKF finansējuma palēm literāriem tiekoties vairāki, bet uz pasākuma rēķina nopelnot, piemēram, projektu vadītāji. "Arīdāļa projekta vadītājam. Gandrīz 100% tie ir cilvēki, kas nav no bibliotēkas, bet ar to kas tie saistēti. Būtu jā darbinātie, bibliotēkas vadītājus pasūtina, par radnieki. Summa, domājā, krietni lielāka par autora honorāru," cits starpā vienā "Twitter" raksta J. Liepnieks. Tapat, viņš apņē, piešķirtā finansējuma būdākie reātos nevajadzīgi izlietoji dāvanām, puļēm, vakarām, bet atalākas vietas – pat vēstulēm rakstniekiem. Bet varbūt sādā tiek izsauts finansējuma kursoos, ko varētu atvēlēti pašam rakstniecības procesam?

Vai tiešām sādā literāri pasākumi būtu lieki naudas izšķelšana, kur turklāt līdzekļi tiekoti ar literatūru nesaitētos virzienos?

Aptaujājot reģionu bibliotēkas, rakstniekus un VKKF ekspertus, "Kultūrzīmes" rīcība nosauka informācija, ka literāru tīkšanās reizes finansējuma saņemta, piemēram, projektu vadītāji, vai arī tas tikko izlietojis citiem mērķiem, nevīst atbilstām literāriem.

Literārā procesa daļa

Vai senā tradīcija – grāmatu autoru, ilustratoru tīkšanās ar lasītājiem – mūsdienās būtu jāaizlieto meklēšanai, it kā kā autoru reklāmas pasākums un, iespējams, nebūtu jāfinansē no "nodokļu maksātāju naudas"? Vai varbūt jāaizlieto atbilstā, cik ierastīgi tas būtu? Kāds tādu varētu arī teikt – tīrgus ekonomikas apstākļos grāmata, šīs autora darbs, sādā pat produkts kā mātes kultūris vien ir, un par tā popularizāciju vajadzētu rūpēties izdevniecībām vai autoriem pašiem, nevīst smelt valsts kasē. Tomēr process ir plašāks, atalāka kultūras jomas pārmaiņi, un nozīmē arī nodokļu lasītāji elpināšana.

"Rakstnieku tīkšanās ar lasītājiem ir daļa no rakstnieka darba. Stipendiju apņemšana jaunā darbu radīšanai tas nozīmē, jo daļu autoru uzstādīšana projektu apņemšanai nosaukta daudzās stāstojos. Turklāt rakstnieks saņemto atbilstošākie sādā – ja sevi atalā, tad esi uz pareizā ceļa. Ja lasītāji nāk, tadod lasītājus. Somēti, tas ir ļoti nozīmīgs atbilstošs process grāmatu apņē, lasītājus popularizācija," nosauka rakstnieks, Latvijas Rakstnieku savienības priekšsēdētājs Arno Jundze.

"Gan autoru tīkšanās ar lasītājiem, gan viņu piedalīšanās dažādos citos literāros pasākumos ir literāro procesa un lasītājus veicināšanas sastāvdaļa, kam ir būtiska lēme kultūrizglītībā un arī vispārējā izglītībā," Kultūrzīmes" teic VKKF padomes priekšsēdētāja Dace Būķe. Viņa arī sūver: "Bez tālām lasītājus pasākumu norisēm jānosauka nevienas izglītības programmas īstenošana. Tie parādās ar Kultūrpētnikas pārveidošanās 2021.-2027. gadam. Tīkšanās ar autoriem ir viens no bibliotēku darbības virzieniem – tā ir sena prakse, kas nav omēkļa tikai Latvijā.

VKVF literatūras nozares prioritāte – literāri pasākumi reģionos, kas pēc būtības ir rakstnieku tīkšanās ar lasītājiem, – ir ļausi nosaukta aktīvasītes, "Kultūrzīmes" skaidro arī VKKF literatūras nozares ekspertu komisijas vadītājs Inga Bodnarjuka-Mrazanskā, norādot: "Dažādi pētījumi pierāda, ka lasītājus veicināšana Latvijā ir arīdākie. Vienai bibliotēkai tie var būt divi simti eiro, bet citai – divi tūkstoši un pat vairāk. Pieskaitātais finansējums atbilstoši no tā, cik prezidentu pieskaņas konkursā. Ir bibliotēkas, kas pieskaņas ar veselu gada programmu, piemēram, Ventpils bibliotēka, Jūrmālas bibliotēka – tad finansējums ir lielāks, taču viņi netiek atkārtoti no citiem konkursiem. Tādā ir arī tādas bibliotēkas, kas salāsa

Reģionu bibliotēkās var tīk grāmatu apņēpas pasākums, bet arī sociālmīgs kultūris un sabiedrības centrs.

un tuvākajos gados. Nav noslēpums, ka šos pasākumus Latvijas reģionos primāri rīko reģionu bibliotēkas, tāpēc tas tiek atbilstošs prioritāra kārtībā."

Eksperte arī īstē bibliotēku kā lokālu kultūras centru nozīmē: "Darbojoties organizācijā "Latvian Literature", mūsu smikalitāte, ar ko parasti lepojamies gan ārvalstu žurnālistiem, gan izdevējiem un festivāliem, ir mūsu bibliotēkas, kas reizes ir arī kultūras centri. Tās reģionos ir primāri organizācija, kur lasītājus sastopas ar lasītājiem, grāmatu, autoru. Šobrīd cīņu formāto, kā decentralizēti varētu vēl vairāk veicinātie lauku un interesi par grāmatu, es norādzu. Protams, ir svarīgi dažādi festivāli, citi literāri pasākumi, tomēr tie ir liela mērā centralizēti. Tācu, ja reģionos ir aktīva, darbojas grībota bibliotēka, tā maksimāli ir jāatbalsta."

Nauda – pēc bibliotēku pieprasījuma

Kā liecina VKKF finansējuma konkursu publiski pieejamā piešķiruma mēklētie, finansējuma summas literāriem pasākumiem atbilstoši no projekta uz projektu, bibliotēkai no bibliotēkas. Vienai bibliotēkai tie var būt divi simti eiro, bet citai – divi tūkstoši un pat vairāk. Pieskaitātais finansējums atbilstoši no tā, cik prezidentu pieskaņas konkursā. Ir bibliotēkas, kas pieskaņas ar veselu gada programmu, piemēram, Ventpils bibliotēka, Jūrmālas bibliotēka – tad finansējums ir lielāks, taču viņi netiek atkārtoti no citiem konkursiem. Tādā ir arī tādas bibliotēkas, kas salāsa

"pa būktitām" skaidro I. Bodnarjuka-Mrazanskā.

Kopējais finansējums ilgādojos konkursos reģionu bibliotēkām, biedrībām, kas organizē satikšanos ar literāriem, VKKF literatūras nozarei nav izsautēts konkrēti. "Tādā precīzu lēsumu bibliotēku pasākumiem literatūras nozares projektu konkursos nav, jo skatāmies, cik un kas vispār piešķāms. Tapat vērtējam pieteikumu kvalitāti un projekta būtību," teic I. Bodnarjuka-Mrazanskā. Viņa sūver: "Nav tā, ka atbilstoši visus pēc kārtas. Projekts norisē, ja tie nosaukta nolikuma vai ir pārāk viļņi."

Kuru rakstnieku atbilstoši naudu vai atbilstoši kurā – ne jeb kādi ir kritēriji, lai izvēlētos atbilstoši vienu vai otru projektu, rakstnieku? "Mēs, protams, gribēsim, lai bibliotēkas tiktu atbilstoši tiešām augstvērtīgu literāro darbu autori, bet ir jākatrās arī no otras puses – ja viņamies veicinātie lasītājus, tad ir svarīgi, lai cilvēki vispār lasa. Bibliotēkas skatās uz tiem autoriem, kurus pie viņiem lasa, un viņus arī cenšas atbilstoši. Ir bibliotēkas, kuras patēlām godprātīgi cenšas atbilstoši literāro darbu autorus, bet ir tāds, kas sapņot, ka viņi varētu ir autori, kurus varbūt nelāsa tik daudz, un tie nesapulcināta auditorija. Iespējams, tur ir, piemēram, lasītāju klubā, kas izvēlās konkrētas vēlmes satikt konkrētas autorus, runāt par konkrētām tēmām. Kā konkursu pieteikumu vērtētie cenšāmies noteikt, lai nav viena vai otra galējība. Piemēram, ja nav neviena literāra darba autora pieteikuma, tad, visticamāk, finansējumu nepiešķārs."

Kurš pelna literārajās tūrēs?

"Lai gan literatūras nozares projektu konkursu nolikuma tas nav atbilstošs, projekts finansējums tiek piešķārs tikai vienai personai – autorai, lai būtu tieši autoriem, kuri brauc: tālāks ar lasītājiem. Tas šobrīd ir no 120 līdz 200 eiro pirms nodokļu nomākas. Cenšāmies ievērot vienlīdzības principu – skatāmies, lai summa autoriem ir vienāda. Atbilstoši summa pirms diviem gadiem bija mazāka, tagad tā, ņemot vērā izdevumus, protams, ir palielinātie šīs sumrē ir skaidrs, ka autori, dodoties ciemos pie lasītājiem, bagāti nekāts," skaidro I. Bodnarjuka-Mrazanskā.

Saldinājumi ar Krievijas tīropu valdītām, kur rakstnieki pēc grāmatu izdošanas dodas literārajās tūrēs, Latvijas autoru ļoti mēdā vēl ir vairāk nekā pietiekā. "Lielbūktā, Viācijā, Francijā rakstnieku literāri colojāmi, tīkšanās ar lasītājiem nereti jau ir iekļauti līgumā ar izdevniecību. Nenoliedzamā, ka ļaus valsts kopēja finansālie sirota ir lielāka un izsautētie var atbilstoši par to maksāt. Paši piedāvājot, ka, piemēram, 2018. gada skolā un universitātē tīkta Liepnieki – sādā uzstādā un izvadāta Latvijas autori Luīz Pastori, bet diemžēl pie mums tas īstē nerisēdā. Pie mūsu skolām un bibliotēkām pēc VKKF finansējuma nav, ko par to smaktāt, jo vajadzīgi pašvaldības atbilstoši bieži nav."

"Lielākākie finansējumi sādā autoratbilstoši un tehniskajām nodrošinājamām. VKKF konkursos pilnīgi no tēkli nepiešķārs nauda lokām un kafijai rakstniekiem. Par to

var pārliectinātie ikviens – atbilstoši par projektiem ir skatāmos, sādāto, piemēram, ar fonda Skandināvijā, kur bieži tiek prasīta tikai satura atbilstoši pierādājuma, ka pasākums ir noticis, VKKF prasā ļoti stingras atbilstoši par finansējuma izlietojumu ar čekiem un maksājumu uzdevumiem," pierāst D. Gļeive.

Nepatīkami pārsteigti par pārmetumiem, ka, rīkoties literāro tīkšanās ar lasītājiem, nepelnot "projektu vadītāji", ir reģionu bibliotēku pārstāvji. "Historiā autoriem ir vienīga lēta, ko lādām VKKF; "Kultūrzīmes" uzsever Kuldīgas Galvenās bibliotēkas vadītāja Daina Gļeivite. "Kultūrkapitāla fonda atbilstoši ir arīdākie nozīmīgs, jo bibliotēka ar savu budžetu nesar atbilstoši noorganizē šādas tīkšanās, sādāpēc ikreiz, kad kāds no projektu pieteikumiem tiek atbilstoši, esam ļoti laimīgi. Projekts rakstām gan Kuldīgas galvenajā bibliotēkai Kuldīgas pilsētā šogad notīktais 14 tīkšanās, turpmāk cilvēki "Mēs, rakstnieki, esam tavs lasītāji" Kuldīgas novada lauku bibliotēkām paredzētas 11 tīkšanās. – A. K.), gan Skrīvdā pilsētā, gan arī lauku bibliotēkām Kuldīgas novadā, un no rakstnieka tēlpa darba pieteikumos – paņēlta sumrāku nesājam nedā bibliotēkās, nedz tiek nozīmēti, piemēram, pasākuma moderatori, jo mūsu bibliotēkas specialāli palē ir ļoti profesionāli ļaus sādā," skaidro D. Gļeivite. Viņa norāda, ka par vienu tīkšanās literāro saņemot 120 līdz 140 eiro pirms nodokļu nomākas, atbilstoši tiekoti arī transporta izdevumi, kas tālāk dzīvotājiem autoriem nereti nesot mazs. "Kāli uzstādājam rakstniekus, jāstājot, vai viņi vispār

Avots: Kultūrzīmes
Datums: 14-12-2022

ku saietos

būtu ar mēru braukt uz Kuldīgu vai Kuldīgas novadu, te pastūtināt ar atbilstības apmēru, un lielāka daļa piekrit, lai gan ir arī tādi, kas teic, ka ir par maz. Skaidrs, ja rakstnieks brauc tālāku ceļu, tad bēla daļa no atbūtības var aiziet ceļā izdevumos. Aicināts arī jaunus autorus, jo mums ir svarīgi, lai sabiedrība iepazītos arī ar viņiem, un uztveram, ka dodam viņiem platformu par sevi pastāstīt, tāpēc runādas lieta viņiem nereti nav tik svarīga," uzsāko D. Girsāte.

Kuldīgas bibliotēkas vadītāja arī atklāj, ka lielāka daļa lauku tīkšanās apmeklētāji ir seniori, tāpat īpaši auditorija ir skolā jaunatne un mācītāji. "Pēc pandēmijas apmeklētība bija ļoti maza, tomēr process ir atsācies, saprotams, tikšanās ar pieprasītākajiem autoriem, piemēram, Guntī Bojāru, Andri Kalnociņu, ir ļoti apmeklētas. Latviešu oriģinālā literatūra ir jomā, jāsaudzē, un par to ir jārunājas, jo latviešu literatūras lasītāju ir maz, tāpēc reizēm interese ir jārada, kamēr uz ārzemju autoriem stāv rindas. Ja lauku cilvēkam rakstnieks piebrauc klāt, pastāsta par sevi, tas ir ļoti vērtīgi."

VKKF līdzekļi ir būtisks atbalsts pašvaldību budžetam, norāda Gulbenes novada bibliotēkas direktore Sabīne Jefimova. "Rakstām projektus, lai veicinātu oriģinālā literatūras izpratni sabiedrībā un iepazīstinātu cilvēkus ar autoriem, lai viņi saprastu, ka visi esam vienlīdzīgi un autori nav no citas pasaules." Arī S. Jefimova apliecina, ka VKKF projektu konkursos iegūtais finansējums paredzēts tikai autoriem. "Protams, vienmēr grūts atstāt labu iespēju pierādīt, tad iegādājoties nelielu suvenīru vai ziedus, bet tas nav par projekta līdzekļiem." Autoru honorāru prasības gan atkairoties – kāds gūtais braukts par degvielas izdevumu atmaksā, cits, varbūt populārāks un noslogotāks, vēloties lielāku samaksu. "Atbilstība summas Gulbenē tomēr nepārsniedz lielā – ap 100 līdz 200 eiro. Šo tīkšanās pieņemams ir atbilstams – pēc tām palielinās grāmatu izdevumu skaits, oga interese par konkrēto autoru. Īpaši mazās lauku bibliotēkās ir būtisks kultūras un sabiedriskais centrs, un uzturēt šos procesus ir mūsu pamatdarbs."

Ziedus nes lasītāji

"Lasiot pārmetumus rakstniekiem un bibliotekāriem, kuri noliedzīgi terēto valsts nauda pagakumos, tiekoties ir lasītājiem, nesim, smieties vai raudāt." "Kultūrzīmes" teic rakstniece Monika Zile. "Uz bibliotēkām braucu gadu gadieš, bet nekad mūtā neesmu tur redzējusi rakstniekiem klātas galdus, rautus vai dāvanas. Projekta organizētājs ir tas pats bibliotekārs, kurš to dara par savu algu un neko papildu nepelna. Vienīgo reizi 20 eiro viesnīcā dabūju vēl vakarā lēpāja, kad pēc pasākuma valsts netilku mājās. Reizēm bibliotekāres uzvāra kafiju pieklājības pēc, reizēm pašas bibliotekāres vai kāds no lasītājiem sarūpē kādu cepumu, reizēm pašvaldība kādu eiro iedevusi ziediem, bet cilvēki nes puķes no saviem dārzniekiem: tulpes un narcises pavasaros, mārģitrozēs – rudens. Atbilstība rakstniekam kādās tīkšanās reizēs neuzskatu par būtisku ierēmumu. Ja jābrauc tālāk uz vietu, kur nav sabiedriskā transporta – reizēm pat savi divsimti kilometri vienā virzienā, tad pati sešos pie stūres un degviela triet vienas pusē no paredzētās atbilstības. Tēreģu savu laiku, visu dienu, patiesībā pat vairāk, jo pasākumam ir jāsavatavojas."

Uz pārmetumu, ka šādi izlietots VKKF finansējums neveicina literatūru darbu radīšanu, rakstniece atbūh: "Zecilo darbu radīšanai ir citi Kultūrkapitāla fonda projekti. Šajā gadījumā tā ir lasīšanas paraduma uzturēšana, kas ir kultūras procesa sastāvdaļa, un tai ir vajadzīga motivācija. Tiekoties ar rakstniekiem, grāmata ir arī iegāsts sanākt kopā, spriest par aktualitātēm – bibliotēka mūsdienās nav tikai grāmatu apmaiņas punkts, tai ir arī sociālā darba funkcija."

"Šis tīkšanās process vajadzīgs arī tad, ja uz to atnāk pavāsam neliels cilvēku skaits," uzskata Arno Jundze. "Mēs braucam arī uz ļoti mazām vietām, kur nekas cits nenotiek un grāmatnīca nav tuvāk par 50 kilometriem. Ja uz manu dzimtu vietu atnāk desmit cilvēki, tas jau ir atbilstīgs. Tomēr tā ir kultūra, process, un ir jābrauc visur, kur sevi gaida – tas ir dzelzains noteikums."

■ UZZIŅA

VKKF regulāro projektu konkursa finansējums literatūras nozarei 2020.–2022. gadā

Gads	Summa kopā EUR	Tīkšanās ar rakstniekiem reģionos, EUR
2020	489 194	17 198
2021	537 898	17 756
2022	685 267	47 224

Avots – VKKF

SKANDINĀS PASAULĒ LIELĀKO KOKLI

«**LATVIJAS** Nacionālās bibliotēkas ātrijā 15. decembrī plkst. 15 tikai 15 minūtes skanēs pasaulē lielākā kokle, kas ar savu neatkārtojamo skaņu un iespaidīgajiem izmēriem pārsteigusi tautas mūzikas instrumentu ekspertus – etnomuzikologu Valdi Muktupāvelu un Latvijas slavenākos koklētājus Laimu Jansonī, Latviti Čirsi un Ansi Jansonu. Dižkokli un tās mazākās māsiņas Ziemassvētku ieskandināšanā spēlēs Malvīne Mantinieca, Rozīte Katrīna Spiča, Dzintars Līpors, Zane Sņikere un Dzintars Jēkabs Spičs. Dižkokli 1947. gadā izgudroja Eduards Krauksts, bet kopiju 2022. gada februārī izgatavoja kokļu meistars Rihards Valters. Iepriekš dižkokle skanējusi Dižkokles dūdztīnījumā Rīgas Latviešu biedrībā, Brīvdabas etnogrāfiskajā muzejā, Tautas muzikantu svētkos Barkavā, pasaules koklētāju koncertā Kocēnos un valsts svētku koncertā Kamardē.

Avots: Diena

Datums: 14-12-2022

Novada bibliotēkas saņēmušas vērtīgu grāmatu dāvinājumu

Latvijas Nacionālā bibliotēka 2019. gadā aizsāka projektu „Vērtīgo grāmatu iepirkuma programma publiskajām bibliotēkām”. Programma īstenota, pamatojoties uz Latvijas Kultūras ministrijas izstrādāto rīcības plānu Covid-19 sekū likvidēšanai. Arī Talsu novada bibliotēkas ir iesaistījušās projektā un jau trešo gadu grāmatas saņem ar vaistu atbalstu.

Apkopojot reģionu galveno bibliotēku un Latvijas ģenerālās bibliotēkas iesniegto informāciju grāmatu iepirkumā 2022. gada 2. posmā publisku bibliotēku vajadzībām, tika iegādātas

225 nosaukumu grāmatas – 8852 eksemplāros no 28 izdevējiem. No kopējā grāmatu skaita visā republikā 67% ir oriģinālā literatūra, 33% tulkojumi. Pēc tematikas un izdevumu veida 35% ir daiļliteratūra, 23% literatūra bērniem, 11% memoāru un dokumentālā literatūra, 10% populārzinātniskā literatūra. Vi-

dējā vienas grāmatas cena ir 11,30 eiro.

Talsu novada publiskajās bibliotēkās 2022. gada 1. posmā saņemtas 392 grāmatas par 4100,59 eiro.

Talsu novada publiskās bibliotēkas 2. posmā saņēma 346 eksemplārus par summu 4138,51 eiro: 208 grāmatas jeb 60% ir daiļliteratūra, bērnu literatūra ir 70 grāmatas jeb 20%, sabiedriski politiskā literatūra ir 32 grāmatas jeb 9%, pārējās 36 nosaukumu grāmatas sastāda 10%.

Albō Artjipova

Avots: Talsu Novada Ziņas

Datums: 2022, decembris

Ropažu novada bibliotēkās "Grāmatu iepirkuma programma publiskajām bibliotēkām 2022"

Pateicoties LNB Bibliotēku attīstības centra izstrādātajai un Latvijas Republikas Kultūras ministrijas atbalstītajai programmai "Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām", šogad divas reizes lasītāji saņēmuši grāmatas, kuras finansētas no valsts budžeta līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem.

Latvijas Nacionālā bibliotēka sadarbībā ar bibliotēku, literatūras un grāmatizdevēju jomas ekspertiem tika sagatavojusi iepirkamo grāmatu sarakstu. Rudens periodā sarakstā tika iekļautas 226 grāmatas no 28 izdevniecībām – 57% (151 nosaukums) oriģinālliteratūras un nozaru literatūras izdevumi; tulkojumi 43% (115 nosaukumi).

Ropažu novada pašvaldības bibliotēkām piešķirtā naudas summa 2022. gada 2. posma grāmatu iegādei kopā ir 934,57 EUR, katrai bibliotēkai 133,51 EUR. Programmas ietvaros katrai bibliotēkai, veidojot savas kolekcijas, tās saturis atšķiras. Ulbrokas bibliotēkas krājums ir papildināts ar akadēmiskās un profesionālās literatūras daļu. Interesenti atradīs grāmatu, kas vēsta par seniem notikumiem Rīgā (1900–1921), ne tikai skatot virtuālas liecības – senas pastkartes vai fotogrāfijas, bet aprakstot arī savam laikam zīmīgu personu vēstījuma un notikumu Harija Tumana "Anģieļi iēli Rīgas ielās" sniegt akadēmisku skaidrojumu par māju fasādēm galvaspilsētā, kā izrādās, turpat kamā ēkā var iemūdzēt kādu antīku tēlu, simbolu vai dekoru. Latvijas kultūrpolitikas lepmums, tostarp saglabātais radošais mantojums, apzināts izdevumā "Purvītis", sastādītāja Laima Slava. Publicējuma papildina Kristīnas Ābeles pētījums "Ainava ar gleznotāju" par Vilhelma Purvīša dzīvi un dabību māksli.

Latviešu oriģinālliteratūras klāstā

Lindas Šmites romāns "Ne tikai Stuburga bērns Valdīs", kā arī Anitas Rožkalnes monogrāfija par Gundegu Repšī "Brīvie vektori". Tulkošās literatūras piedāvājumā – viens no spilgtākajiem prozas darbiem Iganijā. Rakstnieces Lēlo Tungalas autobiogrāfiskais un dziļi personiskais stāsts "Biedrs bērns" – otrā un trešā grāmata. Gerija R. Rendena un Mihaila Naimes grāmatās ar iejūtību, sapratni un mīlestību – par garīgās literatūras jautājumiem.

Ulbrokas bibliotēka priecāsies satikt savu lasītāju jau tagad – teiksmaini apcerīgajos ziemas mēnešos. Iespējams, lai sagatavotos pavasaru trauksmei, vasaras tveicei un rudenī daudzveidībai. Uz tikānos pētnieciskos lasījumos.

Daiga Brīgmane,

Ulbrokas bibliotēkas vadītāja

Saņem jaunas grāmatas

Šajā nedēļā Ventspils bibliotēka saņēma projekta *Grāmatu iepirkuma programma publiskajām bibliotēkām* šī gada 2. posma grāmatas. Grāmatu iepirkumā mūsu pilsētas bibliotēkas saņēmušas 48 eksemplārus 667,41 eiro vērtībā, savukārt 13 novada bibliotēkas iepirkumā saņēmušas 157 eksemplārus par 1735,93 eiro. Apkopojot reģionu galveno bibliotēku un Latvijas Neredzīgo bibliotēkas iesniegto informāciju, programmas 2. posmā bibliotēku vajadzībām tika iegādāti 8852 eksemplāri no 28 izdevējiem. Vidējā vienas grāmatas iepirkuma cena ir 11,30 eiro. Programma *Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām* ir Latvijas Nacionālās bibliotēkas izstrādāta un realizēta programma, ko finansē Kultūras ministrija.

Avots: Vents Balss

Datums: 02-12-2022

Avots: Tēvzemīte
Datums: 09-12-2022

Laikraksts, kas nosauca

♦ Ģederta Eliasa Jelgavas vēstures un mākslas muzejā līdz 25. janvārim aplūkojama latviešu preses

GAITIS GRUPTA,
«ZEMGALES ZINĀS»

Ar vēstirdzi Sētās Anas iznīcinā un plašiem pasākumiem jau kopš 5. janvāra Jelgavā un citviet Latvijā tiek atzīmēts fakts, ka 1822. gada 5. janvārī Jelgavā mācītājs Kārlis Frīdrihs Vatsons sāka izdot pirmo laikrakstu latviešu valodā «Latviešu Avīzes». Par godu šai jubilejai pirms nedēļas Ģederta Eliasa Jelgavas vēstures un mākslas muzejā notika Latvijas Nacionālās bibliotēkas rīkota starptautiska konference, kurā piedalījās Latvijas, Lietuvas un Igaunijas pārstāvi.

Piektais gada algas par avīzes abonementu

Vēl līdz 25. janvārim Jelgavas vēstures un mākslas muzeja izstādē zālē ir atvērta izstāde «Latviešu Avīzes» 200: cēls uz mediju sabiedrību, kuras saturs autore ir Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes profesore Vita Zelče. Savā konferencē ziņojumā profesore uzsvēra, ka laikraksta dibinātājs, kaut tā notika Krievijas impērijas apstākļos, sūtījis ar latviešu nācīgas un tālāk jau nacionālas valsts dzimšanu. «Laikraksta misija ir savest kopā cilvēkus, piedāvāt tiem vienas sarunu tēmas, veicināt pagātnes un nākotnes redzēšanu, kā arī kopā valodu.»

Būstojot par «Latviešu Avīžu» darbības samnēcisko post, profesore minēja, ka laikraksta abonementa maksāja divus rubļus. Tālāk minēja kuziera gada alga, noskaitot uzdevu, bija desmit rubļi. Daļa samnieks kopā noslēma vairāk. Par izdevēja gudrību šūcinā tas, ka administratīvi tika pasākts, ka «Latviešu Avīzes» abonēja pagastiešas Zemgale, Kurzeme un Vidzeme (Latgale, kas atpūta Krievijas impērijas Vidzemes guberijā, «Latviešu Avīzes» izplatījās tikai 20. gadsimta sākumā). Laikraksts arī publicēja pagasta tiesu nolikumus. Latvieši uz iesādānos bija nedalgi kā neviena cita tauta, konferencē katijas pasūt «Ziņām» paskaidāja Latvijas Universitātes Latvijas Vēstures institūtu pārstāvošā vēstures zinātņu doktore Lilita Vanaga, kas referēja par laikraksta pirmo redaktoru K. F. Vatsonu.

Latviešu nedravs Sulca daudzkrāsoja avīzes tirāžu

Redaktors K. F. Vatsons, izdodot laikrakstu, nepārturāca kaļķuistam Luēstenes draudnē, turklāt kopā ar sievu Agatī gūsmē izaudzināja astoņas savus un vēl vairākus pieņēmus bērņus. Zīmīgi, ka Matīss Frīdrihs Vatsons, Kārļa

VĒSTURNIECI LILITA VANAGA: «Vai dažas 19. gadsimta sākuma literāta Kārļa Frīdriha Vatsona savulaik izteiktās domas par latviešu izglītību, valodas nozīmi, vēsturi, mentalitāti arī pēc divsimt gadiem, kaut ar citiem uzsvāriem, joprojām ir saglabājušas aktualitāti?»

FOTO - KRISTĪNUS LUHRENS

LATVIJAS UNIVERSITĀTES profesore Vita Zelče: «Visai bieži Latvijas vēsturē «Latviešu Avīžu» vērtējamam tiek izmantots vienpusīgs aprēķinājums «reakcionārs izdevums»»

Frīdriha tēva, rakstīja Jelgavā jau agrāk iznākošajai vācu avīzei. Diemžēl 1826. gadā, četrus gadus pēc avīzes pirmā numura iznākšanas, tikai 48 gadu vecumā K. F. Vatsons aizgāja mūžībā. Viņa darbu pārņēma citi vācu literāru mācītāji, no kuriem V. Zelče īpaši izceļ Rūdolfs Sulcu. Nacionālās preses vēsturei viņš iegādā kā le-

teknīgs, taču reakcionārs vīrs, kas vērsās pret jaunlatviešu laikrakstiem «Mājas Viesis» un «Pēterburgas Avīzes», tostarp hecilo tautas darbinieku Krišjāni Valdemāru. Krievijas impērijas apstākļos R. Sulca jolītiskās cīņas metodes bija zemiskas. Par «Pēterburgas Avīzēm» – četru lapu laikrakstu četru sākstāvu esem-

KĀRLIS FRĪDRĪHS VATSONS izdeva laikrakstu, ko bija parocīgi lasīt skolu gaismā.

plūru tirāžā – sūdzēs par citam (no profesores V. Zelčes ziņojuma). Taču paradoksāli, ka R. Sulca redaktora darbības laikā, kas sākās 1849. gadā, «Latviešu Avīžu» tirāža un abonementa skaits palielinājās no 200 līdz 4000. Profesore V. Zelče to skaidroja ar visu konservatīvo sabiedrību, kurai tautas atmodas cērtiem sākotnēji nelīdza pa prātam. Laikraksta popularitāti sekmēja arī 1854. gada holēras epidēmija Jelgavā, Kriemas karš un lasītprātēju piea-

gums latviešu vidū. Tiesa, augot tirāžai, arī abonementa maksas jau bija noāstā zemāka. Ar skūmi noāstā V. Zelče uzstāja «Latviešu Avīžu» nābēgumu 1915. gadā. Tieši pēdējos divus gadus laikraksta izdošana pārņēma izcils uzņēmējs Jānis Bīseņieks. «Latviešu Avīzes» pirmās drosmīgi pārgāja uz jauno latviešu oetogrāfiju jeb drukā. Taču šo atstāhu izbeidza Pirmās pasaules karš, vācu okupācijas laikā.

«Jaunāko Zīnu» nedeīvība sekoja okupācija

Tomēr vēl avīzei «Latviešu Avīzes» pulk vēsturē kā visgāk izdotais latviešu periodiskais izdevums. Tās iznāca 94 gadus. Mūsu kaimiņiem igauņiem un lietuviešiem bēdīga preses izdevuma nas. Humanitāro zinātņu doktore no Lietuvas Dangirs Mačulis, kas uzrunāja konferencē dalībniekus latviski vēlocērtinātā, minēja, ka «Latviešu Avīžu» piemērs iedrosmēja beļļu tautu izdot savu nacionālo presi. Tā tapa par spilgtu Krievijas cāra nūteiktajam latvisk drauku aizliegumam, kas Līvorrā bija līdz 20. gadsimta sākumam. Savukārt šīsotijas zinātņu doktore no Tallinas Ave-

Avots: Bauskas Dzīve

Datums: 13-12-2022

mūsu tautu vārdā

es sākotnei veltīta izstādē

Ārpusaules atbalsis «Latviešu Avīzēs»

No Jelgavas bibliotēkas darbinieces un novadpētnieces Andras Pootas uzstāšanās

«Latviešu Avīzēs» pirmais desmitgadē bija no ārzemēm galvenokārt parādās pārpublicētas un vācu atbalsis un ar citiem laika tēsiņi.

Pirmā šīs un republikas tika sarakstīta ir kopā sēja, kas «Vakar» iznāca par Jelgavas izdevumu – «Līdnieks» tika kopā. Sēja raksturo un tika kopā, bet ar citiem, par ko arī vācu 1827. gada raksti un stāsti.

1828. gada parādās stāsti par krievu-turku mīļotību konfliktu. Tajos arī tika apraksti par padomju tautiem, kur tad ir kas vācu ir no karoties cēloņiem, kādi ir viņu ticība, un tika pat izvēlēti tika labākie darbi.

1831. gadā ir vēsts par sociālisma pret Krievijas impēriju apraksti Pēterī. «Latviešu Avīzēs» iznāca sociālistu nepatīkamiem darbiniekiem, kas Dieva priekšā sēd, kā būs jābūt, dzīvot slavas dievības krievu jenerāļiem.

Publikācija stāsta par amerikāņu ingeņieriem 1823. gada

iznāca amerikāņu lauks, ka 74 gadu vecumā arī bija vakcināts un padroņoja lauks Džonsons. Nākamajā gada arī tika stāsts par baltu vakcināts nodrošināt un kas arī tika, ja no vakcinācija iznāca. Pēc tam, Francijā kādi vakcinācijas pretinieki apdevīti pēstīti mirāt pācērti un vairāk jābūt. Pie atnāca un zinātnas savienojumiem 1826. gadā aprakstīta «dangstā» jeb trauku satīķātes priekšrocības linās starp Hamburgu un Londonu. Arī tika pausta cerība, ka tas būtu labā lauks un mazas izmēģināts ar vietējos aprakstus. Pirmās trauku no Āzijas gar pēdāk tika 1844. gadā.

1825. gadā arī tika raksti iekārtināti ar Indijas zinātnas dēvējamiem lauks – tas raksti, nerakstus ir arī tika iznāca pabalstotāji raksti. Tajā laikā aprakstīta arī franču arī tika raksti problēma. Pēdē, augstākā tika tika pati sava bērnus arī tika iznāca raksti arī tika raksti. Tad jeb bērnus atpazīstamāras galās 14. ka

arī tika raksti, kādi ir raksti ir tika raksti.

Stāsts par dāņu Vāgā, aprakstīta zinātniskā zinātni tika jeb zinātni tika, kad citu pēdē jeb zinātni tika zinātni raksti. Vai zinātni tika zinātni raksti? Nē, bet zinātni tika zinātni raksti, un zinātni tika zinātni raksti, un zinātni tika zinātni raksti.

vērtīgi tad, ja raksti ir tika raksti zinātni raksti.

1850. gadā publicēta stāsta par franču rekrūtiem, no kuriem ir tika daļa ir zinātni raksti. Pēc divdesmit gadu zinātni raksti zinātni raksti, kas zinātni raksti.

Vairākkārt aprakstīta franču raksti par zinātni raksti zinātni raksti.

das zinātni un zinātni raksti zinātni raksti. Vai zinātni raksti zinātni raksti zinātni raksti. Pēdējā aprakstīta zinātni raksti zinātni raksti zinātni raksti. Pēdējā aprakstīta zinātni raksti zinātni raksti zinātni raksti. Pēdējā aprakstīta zinātni raksti zinātni raksti zinātni raksti.

A. Poota, sarakstīta, ka no 1822. līdz 2022. gadsimā Jelgavā iznāca ap 220 latviešu periodiskajiem izdevumiem, ar ko sarakstīta zinātni raksti zinātni raksti zinātni raksti. Tāda jeb tika 25 pastāvīgo zinātni raksti zinātni raksti zinātni raksti. «Latviešu Avīzēs» Jelgavā latviešu zinātni raksti zinātni raksti zinātni raksti. Tika 1827. gadā zinātni raksti zinātni raksti zinātni raksti. «Misionārs Ziņas» (vēlāk «Latvijas Ziņas») un 1863. gadā – «Cēla Ziņas».

MĀRTIŅŠ MINTĀURIS. Latvijas Nacionālās bibliotēkas darbinieks, konferences moderators.

SARMĪTE ĒĻĒTE. arī tika «Delfīns» uzņemties atjaunot preses ballus tradīcija.

KRISTĪNA PĀPULE. Latvijas Nacionālās bibliotēkas darbiniece, arī tika, ka «Latviešu Avīzēs» sarakstīta jeb tika zinātni raksti zinātni raksti zinātni raksti.

GUNDARS LĪCIS. Latvijas Preses izdevēju asociācijas vadītājs, Sērijē kārtoja.

Mārtiņš Mintāurs, ka pirmās periodiskajās populārizinātniskās nedēļraksts latviešu un arī igauņu valodā, kas zinātni raksti zinātni raksti zinātni raksti. Pēc tam tika zinātni raksti zinātni raksti zinātni raksti. «Latviešu Avīzēs», bija Pēteris Ernsts Vilhēms izdotais laikraksts «Latviešu Avīzēs» un «Latviešu avīzēs» (tas rakstīta zinātni raksti zinātni raksti zinātni raksti).

Preses ballēs vajag turpināties Latvijas Nacionālās bibliotēkas darbiniece Kristīna Pāpule rakstīja par «Latviešu Avīzēs» sarakstīta jeb tika zinātni raksti zinātni raksti zinātni raksti. Arī tika zinātni raksti zinātni raksti zinātni raksti. Arī tika zinātni raksti zinātni raksti zinātni raksti. Arī tika zinātni raksti zinātni raksti zinātni raksti.

«Latviešu Avīzēs» divsimtgades konferences sarakstīta Valsts prezidenta, padomnieka Irīna vadītāja un agrākā preses darbiniece Sarmīte Ēlēte vadīja diskusiju par preses un tirdzniecības lauks, kurā tika zinātni raksti zinātni raksti zinātni raksti. Arī tika zinātni raksti zinātni raksti zinātni raksti. Arī tika zinātni raksti zinātni raksti zinātni raksti.

irī tika zinātni raksti zinātni raksti zinātni raksti. Arī tika zinātni raksti zinātni raksti zinātni raksti. Arī tika zinātni raksti zinātni raksti zinātni raksti. Arī tika zinātni raksti zinātni raksti zinātni raksti. Arī tika zinātni raksti zinātni raksti zinātni raksti.

KOMENTĀRI

No konferences «Latviešu Avīzēs» un laikmetu programmas

EVALD LEVITS, VALSTS INŽENIERIS
KAROLĪNE KANTĒ, pēdējais tika un latviešu preses, kas zinātni raksti zinātni raksti zinātni raksti. Arī tika zinātni raksti zinātni raksti zinātni raksti. Arī tika zinātni raksti zinātni raksti zinātni raksti.

ANDRIS VILKS

LATVIEŠU AVĪZĒS ir zinātni raksti zinātni raksti zinātni raksti. Arī tika zinātni raksti zinātni raksti zinātni raksti. Arī tika zinātni raksti zinātni raksti zinātni raksti. Arī tika zinātni raksti zinātni raksti zinātni raksti.

Digitalizē novadpētniecības mapes

IEVA VILMANE

Saldus novada bibliotēka pirms divām nedēļām iesāka apjomīgu digitalizācijas projektu — veido elektroniskajā vidē ērti lietojamas norādes un meklētājus laikraksta Saldus Zeme rakstiem. Bibliotēku novadpētniecības krājuma digitalizēšana bibliotekāriem ir jauna, bet ne sveša joma.

Neprecizētā nākotnē Latvijas Nacionālā bibliotēka savā digitālajā kārtuvē iesietos arī Saldus Zemes rakstus, pašlaik tajā ir tikai tās priekšteču Padomju Zemes visas publikācijas un sludinājumi. Lai iedziļinātāji jau tagad vieglāk un ātrāk pierisītu jaunāko laiku rakstus, Saldus novada bibliotēkas informācijas resursu attīstības nodala Aija Mežņa vadībā, piepalīdzot pašai bibliotekāriem, uz tēm

veido digitālajā vidē ērti lietojamas norādes.

Piemēram, speciālā datubāzē atzīmē katras publikācijas autoru, viņa aprakstītais vietu, cilvēkus, notikumus un citu meklēšanai svarīgu informāciju. Digitālās koordinātas ir katram Saldus Zemes rakstam, kas publicēts pēc 2004. gada. Cik iespējams, bibliotekāri strādā arī ar vecākiem televīzijas, driz 1989. gada komplektu varēs nosūtīt maī.

Aija Mežņa paskaidro: darbs ir grūts, taču bez tā nevar pasargāt bibliotēkas lasītāju glabātās Saldus Zemes arhīvu. Tās straujā noietojas no biežas skatītāku un jaunāskatītāju bēdīgi. Bibliotekāri iekļūstīgo darbu dara arī tādēļ, lai iedziļinātājiem atbilstoši mūsdienas prasībām, jo digitālās meklētājas gandrīz momentā norāda konkrētā, kuros nosauktos jāmeklējas.

Aija Mežņa atklāj, ka vilinošu piedāvājumu izteikuši Latvijas Nacionālās bibliotēkas speciālisti. Viņi vēdo valsts mēroga digitālo bibliotēku, kurā pieņemti ievērojami digitālo kolekciju, tādā arī katru pagasta bibliotēkas izveidotu novadpētniecības mapi, kuras veidot fotogrāfijas, zīmējumi un citas lietas pārskatīt datorā. Piedāvājums neatvairāms divu iemeslu dēļ: pārkārt, informācijas glabātāvaj jeb

serverim tērētu valsts naudu un piemērotu nacionāla līmeņa drošības shēmas;

otrkārt, bibliotekāri apņēmuši jaunākās digitalizēšanas standartus un metodes.

"Nesmi pārbercinājas, kā topošajā Latvijas Nacionālajā digitālajā bibliotēkā atrodams ziņas par mūsu Aiztēm, iespējams, ka ir vēl kāda informācija par Saldus novadu, jo bibliotēka izveidota no vairākiem valsts digitālajām krātuvēm, piemēram, Zaršu Latvijas, Persefona, Pīrnas, Dānesas un Saldus krātuvē. Politiskā situācija apdrauc, ka

JAUNĀKAIS DIGITALIZĀCIJAS PIEMĒRS SALDUS NOVADA NOVADPĒTNIECĪBĀ. Driz visa vadakstieksis Žana Skudras sarakstīta Bīleku novads vēsture būs lasāma iekārtam Internetā lietotājam, iepriekš gūstīšu varēja atvērt tikai Vadakstes bibliotēkas apmeklētāji.

kultūrvēsturiskā mantojuma droša saglabāšana Eiropā ir aktuāla

un digitalizēšana ir pagaidām labākais risinājums," skaidro speciāliste.

Latvijas Nacionālajā digitālajā bibliotēkā ieteikti glabāšanas vadakstieksis Žana Skudras viss apjomīgais vākums par Vadakstes apkauni, precīzāk, Bīleku ciema vēsturi. "Latvijas Nacionālās bibliotēkas speciālisti ir piekrituši pieņemt kolekciju glabāšanā, mums jāsapulcējam metodoti — jānosūta fotogrāfiju uzņemšanas gads un autors, arī nosaukums, izveidoti, vietas un sekmiņai informācijas meklēšanai svarīgi vārdi," paskaidro A. Mežņa.

Žana Skudra vadakstieksiem atbilsts iedrošā fotogrāfijas un ar roku sarakstītu grāmatu par Vadakstes ciema Bīleki. Pirms sīkt gadiem tas piederēja Lietuvai, tādēļ par tēma vēsturi interesējas arī lietuvieši. Vadakstes pagasta bibliotēkare Alna Statkus atceras, ka 2004. gadā toreizējā bibliotekāre Alna Dvārīte un Vadakstes pamatskolas vēstures skolotāja Ina Tuva ieskenēja pirmās 1100 fotogrāfijas no Ž. Skudras arhīva. Tās bija apskatāmas vienā bibliotēkas datorā. Pēc pāris gadiem A. Statkus izēma kolekciju publiskot mikrošēbotam interesentu lokam, tāpēc ar pašvaldības finansējumu tapu vietne Vadakstesmantojums.saldus.lv. Informācijas tehnoloģijas un programmas noveco, tāpēc

14 gados kolekcijas glabāšana modernizēta jau trīs reizes.

Jomākāgā vietnes versijā iekārtā arī Ž. Skudras grāmatas — vadakstieksē datorā pārakstā visa 900 lapošu biezā Bīleku novada vēsturi. Saldus novada pašvaldības datortīklu administrators Ainars Mankus viņas darbu padara skatāmu un lasāmu digitālajā vidē.

"Žana Skudras izpētītais interesē diezgan daudzus, viņi jautā, kad būs digitalizēti visi materiāli. Viens interesējas par baznīcām, cits par mājām un mēģinājumiem — katrs meklēt kaut ko savu. Pūgāja diezgan daudz gadu, kamēr sapratām, kādā veidā Žana Skudras pētījumu padarīt pieejamu pašam iedzīvotāju lokam. Taču digitalizētais krājums ir jāuzmanā — tas drošībā tikai tad, ja pietāgots jaunākajām tehnoloģijām," vadakstieksē dalās pieredzē.

"Ir domā Vadakstes mantojuma vietnē publicēt Žana Skudras grāmatu viņa rokrakstā. Tas ir skaists, ar interesantiem, bet dažviet grūti salasāmiem burtniem, ieskerēšu grāmatu lapu pa lapu, taču darbs nebūs īgns, jo man skaidrāna ir ierasta," vadakstieksē nolēmu vajadzību pēc digitalizēšanas pamatojuma. Viņai esot arī aprietīgums: "Vadakstē tas tāds pats, kādās citās pagasta bibliotēkās, — multifunkcionālā iekārta, kura skenē, kopē un drukā. Tā

labi padara savu darbu, tāpēc nav jāpērk jaunāks modelis.

Par digitalizēšanu konsultējos ar Ainaru Manku, turklāt daudz iemācūs darīt," turpina A. Statkus.

Viņa un citi bibliotekāri savus profesionālos iemaņas lauku pa laukam pilnveido arī kolektīvi. Piemēram, nosēri Saldus novada bibliotēkas speciālisti mācīja par digitālo fotogrāfiju apstrādi un saglabāšanu. Šādas mācības nozīmīgas Bīleņu pagasta bibliotē-

kas bibliotekārei Vinetai Sprūgei, jo pie viņas glabājus brocērieks izdora Broka mākslinieciski un saturiski vērtīgs atklātnišu kolekcija, kura noteikti radāma visā pasaulē. Ziemeļsvētku karītes bīleņi apskatāmas Saldus novada bibliotēkā. Aija Mežņa ierunājas: pagudām mās spriests, kur — Saldū vai Bīleņē — kolekciju digitalizēs, taču skaidrs, ka ar laiku tā būs apskatāma arī Internetā.

Sertima ar Satiku bibliotēkas bibliotekāri Lārsis Bertku Berma, ka

digitalizēšanas vilnis visās Saldus novada bibliotēkās nav gaidāms.

Visvairāk darba būs tajos pagastos, kur bibliotēka vienlaikus ir arī vietējais muzejs. Tā kā Gaikas izveidota atsevišķa novadpētniecības krātuve, Satiku bibliotēkā krājas lietākoties kopīgas no preses izdevumu lapām. Tajās izsāmais Internetā lietotājiem brīvi pieejams, tāpēc bibliotekāre šajā jomā nav noslogota. Viņa esot viena no nodīgīkstājam, digitalizēšanas darbos let palīgā Saldus novada bibliotēkā — uzteik Aija Mežņa un izceļ arī Vineta Sprūge, zvārdenieces Velgas Krūmkalnas un kursānieka Mārtiņa Lugzdonsa ieguldījumu. ■

Projekta īstenoš Modju atbalsts fonds

no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

Par projekta Darbā darī sēru atbalstī SM Saldus Zeme &

Avots: Saldus Zeme
Datums: 09-12-2022

Kad saduras divas dažādas pasaules

Gunda Grundmane, kuldīgas galvenās bibliotēkas vadītājas vietniece metodiskajā darbā

Taras Vestoveras biogrāfiskais romāns *Izglītotā* iekļauts to bērnu, jauniešu un vecāku dārgās 2022. grāmatu sarakstā, ko iesaka lasīt vecākiem. Salīdzinot ar pēdējā laikā lasītajām grāmatām, šī mani iespaidoja visdaudzāk. Grāmatu rakstījusi amerikāņu sieviete. Viņa raksta par sevi – mānu meitenīti Taru, kura uzau-

gusi mormoņu ģimenē. Autore sēsta par savu un vecāku pieredzi – kā viņi apprecējāsies un tomēr šī līdz reliģiozi sekai ieskatoties vieta cilvēka dzīvē, lasītājs var salīdzināt divas dažādas pasaules.

Lasot romānu, sapratu, ka tiek stāstīts par salīdzinoši neseniem notikumiem, piemēram, Dvju soņu aprīdinātāņu Nujorkā. Pievērtot uzmanību gada skaitļiem, sapratu, ka grāmota raksturo sieviete, kura joprojām ir dzīva. Internetā atradu emuāru, kurā viņa aprakstījusi savu dzīvi un pieredzi, un apjautu, ka autore ir manas vecāku meitas vecumā. Tara piemoņi skolā solī apsolīši 16 gadu vecumā, līdz tam vien mānīkšā krupi iemācīties lasīt un rakstīt. Viņa pamānīgi sagatavojis iesūtījumsiemeriem kolektā, pēc tam saguva maģistra grādu un doktora grādu vēsturē, neskatoties uz to, ka izjuta kaunu un neērtību par nepasmi dzīvot somālu dzīvi. Tas liekas ļaunīgi, ka ap 2009. gadu reliģiskās sektās ir ģimenes, kuru vecāki

ir tik aizspriedumaini, despotiski un vardarbīgi! Taras tēvs ir garīgi slims un gaida pasaules galu, krāj pārtiku un degvielu, lai būtu tam gatavs. Viņš neapzinās, kādām briesmām pakļauj sevi un citus. Ja pats vai bērni tiek izņemti vai sakropļoti, to uzskata par Dieva grūbu un brīnāmu. Meinēnes vecāki neuzticis arī medicīnai, visas kaites ārstē tikai ar zālītēm. Māte apgūst homeopātisko medicīnu un domā, ka dzīvot jāņemam mājās. Iegfotot zināšanas un veicot pētniecisku darbu, Tara sapņi vecāku rīcība, vēlas atgriezties ģimenē, cer, ka viņu pieņems, bet tā nenotiek.

Vecāki gūsti pieņem meitu tikai tad, ja viņa strādā ģimenes homeopātisko līdzekļu ražošanas uzņēmumā, jo uzskata, ka tiecīkšanās pēc izglītības ir slims darbs.

Romāns resnāja pārdomas par pienākumu pret ģimeni. To jutu atbalsojami sevī – atcerējās bērnību, kad sēdēt darīt darbus, neraugoties uz sliktu pašsajūtu. Esmu augusi lauku sētu bērnu ģimenē bez tēva. Visiem cilvēkiem

no mums varēja iet gados. Katram savā dienā bija jāgūta atpūta vai teļi. Lasot grāmatu, atminā atnasa kāda vasaras diena, kad tas bija jādara man. Ļoti sāpēja galva, bet nebija neviens, kurš atnasa manā vietā. Ar šodienas skatu sapratu, ka tas bija saules dūriens. Gāju, kaut arī jutos slākti. Šādu sākumu ar Taras dzīvi gan nevar salīdzināt, jo viņa nepārtināki tika pakļauta gan fiziskai, gan emocionālai vardarbībai. Tomēr tas ir notikums ne īpaši dzīves – bija jādzīva, jo mamma lika.

Grāmata izlasīja divas trīs dienas. Kad iesāka, nevarēju apstāties. Kaut arī nākamajā dienā bija jāiet uz darbu, sēdēju un lasīju līdz domām rīt. Romāns ir skaudrs, bēdīgs un neapņemams sāpīgs. Ja mezināta, ka stāsts ir īsts, domātu, ka izdomāts. Iesaku izlasīt šo grāmatu, jo tas ir interesants, aizraujošs stāsts, kas pavēr sekstu reliģiskā sektu dzīvē un ļauj iepazīt, kāpēc cilvēki tā mēdz rīkoties.

Kristīnes Pabrzas foto

Avots: Kurzemnieks
Datums: 13-12-2022

Vienojas — "Goda bibliotēkai" būs otrs plaukts

PLAUKTS IR FILMS. "Goda bibliotēka" Gulbenē sasniegusi punktu, kad ne tikai jādodomā, kā šo ideju attīstīt tālāk, bet pašvaldībai ir arī jārikojas.

Gulbenes novada pašvaldības kultūras komisija ir aktualizējusi ideju par "Goda bibliotēkas" tālāko attīstību pilsētā, attīstot ne tikai pašu vides objektu, bet arī tā apkārtni. Par to 9. decembrī kultūras komisijā notika saruna ar "Goda bibliotēkas" autoru tēlnieku Ivaru Drulli.

Sarunā piedalījās arī Gulbenes novada domes priekšsēdētājs Andis Caunītis, kurš "Dzirkstele" šajā sakarā pastāstījis: "Latvijas simtgadei veidojam "Goda bibliotēku". Bija doma šajā bibliotēkā salikt vismaz 100 grāmatas ar novadam nozīmīgāko cilvēku vārdiem, godājot tos, kuri popularizējuši novadu un devuši ieguldījumu novada vai pilsētas attīstībā. Ar to vienu plauktu ir par maz. Lai projektu turpinātu, mums vajag otru plauktu."

Viņš arī piekrit, ka ir jāsakārto

vides objekta apkārtnē iepretim novada bibliotēkas ēkai, izveidojot atpūtas vietu. A. Caunītis saka – 2020. gadā pašvaldībā par to jau runāts, un toreiz I. Drulle un arhitektes Ines Rukšānes piedāvājums bija plašāks – attīstīt vidi par bibliotēku, kultūras centru, centrālo skvēru un Gulbīšu parku kā gājēju piemiņotru vietu bez nozagojuma, kas šobrīd mūžs ir O. Kalpaka iela šajā vietā. A. Caunītis saka – tas būtu sarežģīti, jo nāktos pūrpilnot satiksmes kustību, tāpēc šobrīd pašvaldībā skata tikai "Goda bibliotēkas" jautājumu.

Viņš atgādina, ka pašvaldība ir apņēmusies īstenot Gulbīšu parka rekonstrukcijas projektu, kas nebūs lēts. Pašlaik tur notiekot projekta darbi.

A. Caunītis piekrit, ka ielu būvniecības laika iecere Gulbenes centrā un šodienas vajadzības atšķiras. "Ja nākotnē gribam atļotot satik-

umi O. Kalpaka ielā, tad ir jāpārceļ autobusu pieturas uz citurieni un visa transporta plūsma ir jāorganizē citādi", saka novada domes priekšsēdētājs. Mazsvarīga nav arī veikalu pastāvēšana pilsētas centrā un turpmākie plāni. Piemēram, esot ziņājis, ka savu darbību vēlas paplašināt veikals "Maxima". "Tas viss ir jāparedz", saka A. Caunītis un piebilst, ka jāņem vērā visi faktori un visas intereses.

Jau vēstīts, ka "Goda bibliotēkas" vizuālo ideju izstrādājis Drucienas pusē dzimušais tēlnieks I. Drulle. Viņa uzdevums katrs no mums raksturo savu mūža grāmatu. 2017. gada vasarā Novadnieku dienās šis vides objekts tika atklāts ar pirmajām grāmatām. Pakāpeniski vides objekts tiek papildināts, iemūžinot uz grāmatām vēl novada sabiedrībai nozīmīgus cilvēkus vārdus.

— Dānu Oshoviča

Avots: Dzirkstele
Datums: 13-12-2022

Bibliotēka – vieta informācijai un izaugsmei

Ventspils bibliotēka piedāvā ne tikai plašu grāmatu un citu informācijas avotu klāstu, bet arī dažādus pakalpojumus, iespēju izglīties, apgūt jaunās prasmes un izmantot bibliotēkā pieejamo tehnisko aprīkojumu un bibliotēkas darbinieku konsultācijas.

Lasāmviela jebkurai gaumei

Ventspils bibliotēkas strukturā vienotība – Galvenajā, Bērnu, Pārventas, Galvenajā, Ventspils Augstskolas un Mācību bibliotēkā – kā arī dažādi pakalpojumi parādīti Ventspils slimnīcā pieejams plašs grāmatu un citu informācijas avotu klāsts: latviešu un ārzemju autoru daudzlīdētāras darbi, daudzveidīgu nozaru un bērnu literatūra. Bibliotēkas plaukstos atrodama grāmatas un periodiskie izdevumi – laikraksti un žurnāli – gan latviešu, gan krievu, angļu, vācu u. c. svešvalodās. Bērnu bibliotēkā un Augstskolas bibliotēkā pieejams arī neliels, bet kvalitatīvs krājums ar grāmatām bērniem akurāji valodā. Ventspils bibliotēka atgādina, ka Ventspils Augstskolas bibliotēkā pieejama ne tikai studentiem un mācītājiem – tajā bez studiju nodarbinātības literatūras pieejams arī plašs daudzlīdētāras grāmatu klāsts un tiek gaidīts ikviens lasītājs. Augstskolas bibliotēkā dibināts grāmatu klubings ārzemniekiem, bet Pārventas bibliotēkā lasītāju klubam *Book Club* pakājas angļu valodā lasītājiem. Informācijai par lasītāju klubiem tikšanās reizēm var sekot līdzi bibliotēkas mājaslapā.

Ventspils bibliotēkas krājuma tiek regulāri papildināts ar jaunāko un aktualāko literatūru. Divas reizes mēnesī, četrceturksnī pēkšņi, 17. novīti grāmatu jaunumu apkāps – visi interesenti aicināti nākt uz Galvenā bibliotēku, kur klās no bibliotēkām iepazīšana ar veltījumu par jaunākajiem grāmatām. Nereti jaunās grāmatas ir tik pieprasītas, ka pēc tām veidojas rindas – tajā var iestāties, atrūkot vai piezvanot uz bibliotēku vai palikt veicot pasūtījumu bibliotēkas elektroniskajā kopkatalogā, autoreizēģoties ar savu lietotājam un parādīti. Atbilstošā pieeja kopkatalogam reģistrētajiem lasītājiem sniedz arī iespēju grāmatas un citus materiālus ņemt rezervēt un pagatūnāt to atdošanas termiņu, nerūkot uz bibliotēku. Reģistrācijām lasītājiem bez maksas ir pieejams Inf e-grāmatu bibliotēka.

Ventspils slimnīcā darbojas Galvenās bibliotēkas ārējais pakalpojuma punkts, kur bez medicīnas nozīmes literatūras, ko izmanto

slimnīcas personāls, lasītājiem pieejamas arī daudzlīdētāras grāmatas, avīzes un žurnāli. Reizi nedēļā bibliotēkas darbiniece veic pacientu apkalpošanu slimnīcas palātā, palīdzot piemērot katru lasītāju – slimnīcas pacientu – interesēšan ar bibliotēkā lasāmvielu.

Visās Ventspils bibliotēkās sniegtā vienotība pieejams kopkaim vārāk nekā 130 dažādu nozarkumu preses izdevumi – laikraksti un žurnāli. Šī gada periodisko izdevumu eksperimentā var būt bibliotēkā uz vietas, bet daudzi pieprasītākie žurnāli Galvenajā bibliotēkā abonēti arī divos eksperimentos, tādējādi nodrošinot iespēju lasītājiem tos uz vietas nodēļu pagēnt lasīšanai uz mājām. Tāpat lasīšanai mājās var saņemt vienu bibliotēkā pieejamos iepriekšējo gadu žurnālu numurus. Bibliotēka piedāvā arī maksas pakalpojumus *Nakts abonements, avīžu un žurnālu diem abonements* – šī ir iespēja iespējdarbus un citus materiālus, kas ciktārt ir pieejami tikai lasīšanai uz vietas bibliotēkā, saņemt uz mājām darba dienas beigās līdz rīta pusnaktī darba dienas rītā vai nedēļas nogalēs – līdz pirmdienas rītā.

Pieejami daudzveidīgi pakalpojumi

Bez grāmatām un periodiskajiem izdevumiem bibliotēkā pieejamas arī zots, DVD, CD, skaņuplāks, filma, 3D filma, spēles, audiogrāmatas un dažādi citi materiāli, ir iespēja izmantot bibliotēkā abonētās elektroniskās datubāzes – *Lexikon, EBSCO, Britannica, LETA, Latvot bērnakāda bibliotēka Nova.lv, Medija* u. c. Galvenajā bibliotēkā atrodas ED Ventspils punkts, kas sniedz lasītājiem informāciju par Eiropas Savienības aktuāliem jautājumiem.

Bibliotēka piedāvā nomēt Galvenās bibliotēkas pasākumu zāli un aprīkoti Mācību centra datorliot, kā arī Pārventas bibliotēkas arnīteitri dažādu semināru, nodarbtu u. c. pasākumu rīkošanai.

Galvenās bibliotēkas Novadpēniecības sektorā var uzziņt informāciju par Ventspils pilsētu un novadu – vēsturi, ievērojamiem novadniekiem, iestādēm un uzņēmumiem u. c. Interesēto, par ko

Bibliotēka regulāri papildina krājumu ar jaunākajām grāmatām.

Novadpēniecības sektorā tiek meklēta informācija, ir ļoti plašs – medicīnas vēsture pilsētā, aktuālu apstākļošanu, piemēkēji pilsētā un novadā, atsveiku novada pagastu vēsture u. c. Bibliotēkā var iesniegt tematiskas uzziņas pieprasījumu un saņemt informāciju par interesējošo tēmu.

Daudzi apmeklētāji izmanto iespēju bibliotēkā gan strādāt, gan gatavot darbus studijām – bez maksas pieejami publikācijai datori un internets, īpaši iespējams bibliotēkā uz vietas strādāt, ņemot līdzi savu datoru un izmantojot pieejamo wi-fi tīklu.

Bibliotēka piedāvā izmantot kopēšanas, drukāšanas, skenēšanas, laminēšanas, dokumentu iesietārus, mācību grāmatu iesietārus pakalpojumus. Galvenajā bibliotēkā pieejams 3D printera, ar kura palīdzību var izdrukāt prototipus, kā arī dažāda izmēra piekārtnes – rotācijas, sverērus, rotācijas u. c. lietas dažādās krāsās. Tuvotājiem svētkiem, šī ir lieliska iespēja, piemēram, izgatavot piparkūku vai cepumu formu, kādu pasaku varēt, svētku dekoru u. tml.

Mācības bibliotēka piedāvā pakalpojumus *Mācības izstrāvētājs* – pakalpojums, kas palīdz izstrādāt mācību pieejami simulatorus, blokflauta, akordeons, kokle un ģitāra, bet uz vietas apskatāmi vairāki vēsturiski instrumenti – oģans, mandolīna un trospete.

Iespēja apgūt jaunās iemaņas

Mūsdienu strauji mainīgajā pasaulē, kad komunikācija un saziņa, kā arī daudzas praktiskas jautājums kļūstojas notiek, izmantojot modernās tehnoloģijas, ir svarīgi zināt, kā piedāvāt iespējas un mācīt tos

plūvētīgi izmānot. Tajā gan satoriem, gan jebkuras citām interesentam tālā rūt Reģionālās mācību centrs – ar datoriem u. c. tehniku aprīkoti mācību klāsi, kas atrodas Galvenajā bibliotēkā. Mācību centra pakalpojumi ir bez maksas – iespējams saņemt individuālas konsultācijas tehnoloģiju un e-pakalpojumu jautājumos, gan iesūtītās kādā no Mācību centra piedāvātajām grupu nodarbībām. Gan grupās, gan individuāli seniori un citi interesenti apgūt viedtālrunu sniegtās iespējas, mācās izmantot e-pakalpojumus, internethesku, sējams apkāpsu internētā, dažādās saziņas iespējas. Tā, piemēram, viena grupa apgūt viedtālrunu funkcijas izmantošana – telefona programmatūras atjaunināšana, mobilo lietotņu veikala izmantošana, bildu galeriju kārtošana telefonā, mobiltālrunu saziņas lietotnes *WhatsApp* iespējas u. c. *WhatsApp* lietotānu viedtālrunā dažādiem senioriem ir ļoti noderīga, jo tas ir veids, kā viņi ikdienā saziņā ar saviem bērniem un mazbērniem.

Citas grupas Mācību centrā apgūt darbu ar grafiskā dizainā platforma *Canva*, kurā ērti var veidot dažādus vizuālos materiālus – piemēram, infografikas, personālizētus rīkāmā gada kalendārus ar pelu atlasītiem fotoattēliem, tai skaitā bildēm no ģimenes albuma, vai oriģinālas Ziemassvētku apsvokuma kartītes. Mācību centra rīkotā nodarbība dalībnieki mācās arī, piemēram, izgatavot astrotāju, Mācību dalībniekiem ir iespēja pašiem apgūt skenēšanu, kopēšanu u. c. bieži tehnikas izmantošanu.

Vēl citā grupā dalībnieki apgūt nevis kādu vienu konkrētu programmu, bet to, kas pašiem tajā būdī šķiet aktuāliks – dažādu no-

derīgu interneta vietņu, interneta veikalu, tarifu salīdzināšanas platformu vai tiešsaimes izmantošanu u. c.

Interesenti, kuri vēlas iesūtītās kādā no Mācību centru piedāvātajām aprīcībām, aicināti zvanīt uz Mācību centra tālruni 26603666 vai piekļūties uz vietas Galvenajā bibliotēkā. Tāpat iespējams piekļūties individuāli konsultācijām, kur var saņemt visu nekadēro par viedtālruni, datoru un e-pakalpojumu – izstrāvētārus, e-pakalpojumus u. c. – izmantošanu. Konsultācijas var saņemt arī attālināti Zoom platformā. Mācību centra strādā darba dienās no plkst. 8.30 līdz 17.00.

Mācību centra nodrošina arī dažādas citas aprīcības, pieaicinot konkrētu nozaru speciālistus – šā, piemēram, nesens nūlika atbilstošās seminārus par kibernetiku, ko vadīja Informācijas tehnoloģiju drošības incidentu novēršanas institūcijas *CERT.IV* speciālists. Decembrī sadarbībā ar Ventspils Jauniešu nūliju Mācību centrā sāksies franču valodas nodarbības – divi brīvdienas jaunieši no Francijas piedāvās apgūt gan franču valodas pamatus, gan iepazīstinās ar savu kultūru. Pirmā nodarbība paredzēta 1. decembrī plkst. 17.

Informācijai par Mācību centru piedāvātajiem aktualitājiem kustinām pieejama vietnē www.ventspils.lv, kur var arī aizpildīt pieteikuma mācībām. Palūka var pieteikties tādēļ karjierēm kā *Datorzinātnes speciālists, Datubāzes un e-pakalpojumi, Infografikas izveides aprīcības, Pirmie rītā e-Canva* lietotāji un *Indivīduālas aprīcības tehnoloģiju jautājumiem*.

Bibliotēka sadarbojas ar pilsētas izglītības iestādēm, gan vadoj dažādas pasākumus un nodarbības skolās un bērnu iestādēs, gan aicinot bērnus un jauniešus pie sevis. Jauns piedāvājums ir izziņota nodarbība *Prozai par pēdām: Latvijas arnīcībām 200*, kurā skolotājiem ir iespēja uzziņt par Latvijas preses vēsturi un žurnālistu darbu, kā arī izveidot prezentāciju par savu izziņoto rīkoti redakciju. Tāpat bibliotēka skolotājiem piedāvā aprīcības, kā mācību procesā pielietot programmas *Kavosa!*, *Quizz, Canva*, izmanto bibliotēkas kopkatalogu uz datubāzi *Latvotika* u. c. ■

Avots: Ventslas Bals
Datums: 29-11-2022

Jūrmalas bibliotēkas attīstās līdzī laikam

Jūrmalas Centrālā bibliotēka svēdāju kopā šā gada maīo. Bibliotēku jomā strādāju jau 23 gadus, lielāko daļu no tēm esmu pavadījusi Latvijas Nacionālajā bibliotēkā, nodarbojoties ar nozarē aktuālāšu un tendenču apzināšanu, problēmasuāciju izpētē un labākāš pārnēdes popularizāšanu.

Jūrmalas Centrālajā bibliotēkā 2022. gadā nav bijis viegls, notikušas lielas pārmaiņas, taču esmu pārliecināta, ka uzskāš virzība nes jaunus iespējas. Lai attīstītos, ir jāiziet ārpus komforta zonas, un izāicinājumi ir tie tākā jāieņem, bet arī jāmeklē un jārisina pašiem. Bibliotēku attīstība ir nepārtraukts process un skar visus bibliotēku darbu virzienus – krājuma un citu informācijas resursu pārvaldību, pakalpojumu pāšveidē, kultūras un mūžizglītības pasākumu piedāvājuma un. Arī Jūrmalas bibliotēkas attīstās līdzī laikam un ir spilgtas un mājīgas Gaismas pilis jūrmalniekiem un pilsētas viesiem.

Piecas bibliotēkas ciešā savstarpējā kopībā

Jūrmalas Centrālā bibliotēka veido piecas bibliotēkas: Centrālā bibliotēka, Kauguru bibliotēka, Alberta Kronenberga Slokas bibliotēka, Ķemēru bibliotēka un Bulduru bibliotēka. Tās ir kā vienas rokas pieci pirksti – katrs īpašs un atšķirīgs, taču darbojas ciešā savstarpējā kopībā. Domājot par Jūrmalas bibliotēku tīkloti, šīs vienotības un individualitātes izkopšanu ir viens no galvenajiem mērķiem.

Katra bibliotēka – kopienas centrs

Ķemēru bibliotēka ir uzskāšusi ceļu, lai kļūtu par kopienas centru apkārtējos iedzīvotājiem, Alberta Kronenberga Slokas bibliotēka turpinās pastiprināti strādāt ar novādpētniecību, Kauguru bibliotēka piedāvās daudzveidīgus pakalpojumus iedzīvotāju sa-

stādānā, informācijprasības un digitālu prasņu uzlabošanu, tāpat strādāsim, lai aktivizētu Jūrmalas Centrālās bibliotēkas kā reģiona galvenās bibliotēkas funkcijas, Bulduru bibliotēka izvērtēs sadarbību ar apkārtējo kultūras iestādēm, rīkojot dažādus pasākumus lasīšanas veicināšanai un kultūras dzīves daļādošanai. Visas kopā Jūrmalas Centrālā bibliotēka strukturālvienības veido mājdarbīgu, avērtu un pieejamu sistēmu gan pakalpojumu piedāvājuma, gan komunikācijas un sadarbības griezumā. Centrālās bibliotēkas otrajā stāvā tiks izvietots Eiropas Savienības informācijas punkts un izveidota telpa jauniešiem.

Bulduru bibliotēka būs Muižas ielā

Pirmais 2023. gada notikums būs Bulduru bibliotēkas atkārtama Jūrmalas teātri Mučas ielā 7. Šobrīd vēl notiek krājuma izvērtēšana un telpu iekārtošana; bibliotēka sēvas darvis apmeklētājiem vērs jāvāvēt un piedāvās visus bibliotēkas pakalpojumus: jaunākās un pieprasītākās grāmatas un periodiskus izdevumus; grāmatu nodošanu un saņemšanu; bērnu un jauniešu literatūru; bērnspieejas datorus; kopēšanas, izdrukāš un skenēšanas pakalpojumus; piekļūvi internetam un datubāzēm; izglājošus un kultūras pasākumus un citas aktivitātes. Mazāk lietoti Bulduru bibliotēkas krājuma daļa atradīsies Centrālajā bibliotēkā Sērtņieku prospektā 30 un arī būs pieejama lasītājiem.

Atzinīgi vērtē Jūrmalas bibliotēkas

Jūrmalas bibliotēku darbu novēr-

Jūrmalas Centrālās bibliotēkas direktore Māra Jēkabsons izstrādā bibliotēku omatbolu.

šē gan bibliotēkas apmeklētāji, gan kolēģi no citām bibliotēkām Latvijā un ārvalstīs. 2022. gadā Jūrmalas Centrālā bibliotēka apmeklēja bibliotekāri no Pierīgas novadiem, Tartu, Viļņas un Kišinevas un Beļci (Moldovā), angļu novērtējot Centrālās bibliotēkas ēku un bibliotēkas un tās filiāļu izstādes, pasākumus, darbu ar lasītājiem, sadarbību ar pilsētas iestādēm. Trīs bibliotēkas – Kauguru, Ķemēru un Alberta Kronenberga Slokas bibliotēka – sekmīgi izglājusas kārtējo akreditāciju, nostiprināta sadarbība ar Jūrmalas un citu pilsētu kultūras un izglāības iestādēm, piedāvājot augstvērtīgus izstādes un pasākumus. Īstenoti divi Valsts kultūrkapitāla fonda

projekti – “Literatūras vēstneši” un “Personība. Biogrāfija” –, piedāvājot pasākumus pieaugušo un bērnu auditorijai ar Latvijā atzītiem un iecienītiem rakstniekiem. Sadarbības stiprināšana un projektu īstenošana tiks turpināta arī 2023. gadā. Ir atbalstīti un 2023. gadā tiks īstenoti divi Valsts kultūrkapitāla fonda projekti – “Lasīšanas maratons” un “Sarunas par literatūru” –, lai Jūrmalas iedzīvotājiem piedāvātu iedvesmojošas tikšanās ar grāmatu autoriem.

Ceļā uz latviešu grāmatas piecāimtgodi

2025. gadā tiks atzīmēta latviešu grāmatas piecāimtgade, kuras iz-

Bibliotēku attīstība ir nepārtraukts process. Arī Jūrmalas bibliotēkas attīstās līdzī laikam un ir spilgtas un mājīgas Gaismas pilis jūrmalniekiem un pilsētas viesiem.

skāpes aktivitātes ir uzskāšas jau kopā. Arī Jūrmalas Centrālā bibliotēka plāno piedāties latviešu grāmatas piecāimtgades norīšu īstenošanā, ir izvadītas sarunas ar Jūrmalas muzejs par kopīgām aktivitāšēm grāmatniecības un lasīšanas vēstures aspektā. Ciešāka sadarbība tiks izvērtēta ar Jūrmalas skolām – gan uniedot konsultatīvu atbalstu skolu bibliotēku darbu uzlabošanā, gan kopīgu aktivitāšu piedāvāšanā skolēšiem un skolotājiem.

2023. gads Jūrmalas bibliotēkām solās būt radošs, aktīvs un arī izācinotš. Esat laipni āicināti būt daļa no tā ākviem Jūrmalas bibliotēkā!

MĀRA JĒKABSONE, Jūrmalas Centrālās bibliotēkas direktore

Avots: Jūrmalas Avīze
Datums: 2022, decembris

Atgriežas grāmatu pasaulē

Sērenes pagasta bibliotēkai kopš 1. decembra ir jauna vadītāja — Rea Vovere. Viņa priecājas par iespēju atgriezties grāmatu pasaulē un ir enerģijas pilna strādāt, saglabājot līdzinājas tradīcijas, kā arī īstenot jaunus ieceres.

SINTA GRINČEVIČA

Rea ir pensioņaijas angļu valodas skolotāja, kas pirms gada devās pelnītā atpūtā. Pēc 37 skolā nostrādātajiem gadiem sēreniete izlēma, ka ir laiks darīt kaut ko citu, arī skolā nepieciešama pedagoga pasākumu nomaņa. Ar labi padarīta darba sajūtu viņa pamāja ardevas Jaunjelgavas skolā, taču mierā nesēdēja. Rea turpināja vadīt angļu valodas kursus pieaugušajiem Aizkraukles

Interesā izglītības centrā. Kad novembri parādījās skaidrums par vakancē vienēji bibliotēkā, radās priecība, ka tas ir meklētais aicinājums. "Ar kursiem bija par maz, gribējas darīt vēl kaut ko. Sēreniete esmu jau 38 gadus, bibliotēka man nav sveša. Esmu piedalījusies pasākumu un novadpētniecības istabas veidošanā. Mana pirmā izglītība ir latviešu valodas un literatūras filoloģijā, tad nu atgriezos pie saknēm — grāmatu pasaulē," stāsta Rea Vovere.

Jaunie pienākumi Sērenes pagasta bibliotēkas vadītāji ļoti patīk. Viņa ir atjuņņojusi kontaktus ar māksliniēci Taigu Kabrīģi, un visu decembri un janvāri bibliotēkā būs apskatāma mākslinieces zīda gleznu izstāde "Eņģeļi pār pasauli".

Pirms dažām dienām Rea izveidoja Sērenes pagasta bibliotēkas Facebook.com lapu, kurā ikviens interesents varēs sekot līdzi aktualitātēm un jaunumiem. "Saglabāšu bibliotēkas līdzinājas tradīcijas un īstenošu jaunās ieceres. Cilvēki ļoti ir interešu pilni pēc dažādām aktivitātēm — darbinācām un meistarklāsiem, tikānos ar autoriem, rādīšu tās piepīdīt. Man patīk darbs ar cilvēkiem un būtu noteikumu centrā. Izveidojusies laba sadarbība ar Sērenes tautas nama vadītāju Goniņu Krievāni, līdzdarbojos pagasta Ziemassvētku eglītes iedegšanas pasākumā. Man šķiet, ka būs par rūķi, kas sīcina rakstīt vēstules. Bija savā elementā gan kā aktrise, gan bibliotekāre, kurai rakstītājs vārds ir nozīmīgs un tuvs." ♦

LAIPNI GAIDĪTI! Sērenes pagasta bibliotēkas apmeklētājus kopš 1. decembra sagaida jaunā tās vadītāja — Rea Vovere.

Foto no personīgā albuma

Avots: Staburags
Datums: 13-12-2022

Bibliotēkā svinēs Ziemas grāmatu svētkus

Ventspils bibliotēka Grāmatu svētkus organizē divas reizes gadā — ziemā un vasarā. Šoreiz Ziemas grāmatu svētki ar muzikāliem priekšnesumiem un svētku tirdziņu notiks 16. decembrī no plkst. 16 līdz 19 Galvenajā bibliotēkā.

Ziemas grāmatu svētku mērķis ir popularizēt bibliotēku kā vietu, kur baudīt kultūras pasākumus, sociālizēties un pilnvērtīgi pavadīt brīvo laiku. Svētkiem sagatavota daudzveidīga un interesanta pasākumu programma. «Skatuves vajadzībām plānojam pielāgot bibliotēkas kāpnes,» stāsta Ventspils Galvenās bibliotēkas Reģionālā mācību centra vadītājas pienākuma izpildītāja un Ziemas grāmatu svētku organizatore Zane Jope. Labdarības koncertu varēs baudīt no plkst. 17, kad ar nelieliem pārtraukumiem uz skatuves kāps Ventspils Mūzikas vidusskolas koris *Notu planšurā Radītes Tālbergas un Antras Niedres vadībā*, kopā ar dziedātāju, aktieri Juri Jopi. Uzstāties jaunās, talantīgās dziedātājas, Ventspils Mūzikas skolas audzēknes Monta Cine un Dārta Krūze. Pasākuma vadīs rūķis, kurš kopā ar mazākajiem pasākuma apmeklētājiem dosies brīnumainā stāstā.

Paralēli kultūras programmai pasākuma apmeklētājiem būs iespēja iegādāties grāmatas no tirgotāji *Fjorja LK*. «Laudis jau zina, ka tirdziņā var iegādāties dažādu izdevniecību grāmatas par daudz pievilcīgākām cenām, nekā ierasts,» stāsta svētku organizatore Zane Jope. SIA *Fjorja LK* ir viens no lielākajiem grāmatu tirgotājiem Latvijā

Piektdienas vakarā cauri sniegotajai pasakai pilsētas Rātslaukumā gaišo logu īpašniece — Galvenā bibliotēka — gaidīs ciemos Ziemas grāmatu svētku apmeklētājus.

un piedāvā iekārtīgi plašu grāmatu klāstu. Tirdziņā varēs iegādāties arī vietējo mākslinieku darbus — svētku karītes, rotas, adījumus no lūmas, zaķa un kameļa vīnas, kā arī sveces un vannas bumbas. Būs arī mājražotāju piedāvātās gardās svētku dāvanas un *Bambū/maizes* konditorejas izstrādājumi — piparkūkas, saldīte riekstiņi un cepumi —, kā arī trīs Ventspils 1. pamatskolas skolēnu mācību uzņēmumu radītie un Ventspils atbalsta centra *Cindriņš* jauniešu un bērnu gatavotie darbiņi.

Visu pasākuma laiku turpot Bērnu bibliotēkā darbosies Ziemassvētku radošās darbaīcas un fotostūrītis. Radošajās darbaīcās gan lielām, gan

maziem dalībniekiem būs iespēja veidot savus svētku dekorus — magnētiņas, eglīšu rotājumus un Ziemas svētku apsveikumus. Apmeklētājiem būs arī iespēja piedalīties labdarības akcijā, nopērkot pašu bibliotekāru rokām veidotas dāvanīņas. Visi ienākumi par bibliotekāru sagatavoto dāvana iegādi tiks ziedoti dzīvnieku aizsardzības biedrībai *Ar sirdi došot* mājvietai Ugālē.

Pasākums notiks Galvenās bibliotēkas pirmajā stāvā, kur brīvā un nepiespiestā gaisotnē, gaisā virmojot piparkūku smaržai un mūzikas skaņām, apmeklētāji varēs ļauties īstai Ziemassvētku tirdziņa burvībai. Daļība pasākumā ir bez maksas.

Vairāk informācijas par Ziemas grāmatu svētkiem varat uzzināt bibliotēkas mājaslapā un Facebook lapā. «Mēs ļoti cerēsimies, lai svētki būtu mierīgi, nesteidzīgi un norīdētu pieklusinātā gaisotnē, jo šis tomēr ir rīcmaī svētku gaidīšanas, Adventa laiks,» nosēģumā pauz Zane Jope un aicina baudīt piektdienas vakaru bibliotēkas Ziemas grāmatu tirdziņā. ■

Avots: Ventas Balss
Datums: 13-12-2022

Ar decembri uzsākta bibliotēku reorganizācija

MADONAS NOVADA DOMĒ

LAURA KOVTUNA

Kā iepriekš informējām, Madonas novada pašvaldība ir secinājusi — lai pašvaldības teritoriālajās vienībās nodrošinātu kvalitatīvu bibliotēkas pakalpojuma pieejamību, optimizētu bibliotēku darbību un efektīvi izmantotu tam paredzētos līdzekļus, ir nepieciešams veikt izmaiņas pašvaldības teritorijā esošajā bibliotēku tīklā. Bibliotēku tīkla reorganizācijas process uzsākts vakar, 1. decembrī, 19 struktūrvienībām novadā mainot nosaukumu, reorganizējot sešas un likvidējot vienu bibliotēku.

Pirms gada Latvijas Bibliotēku padome (LBP) pašvaldībai norādījusi — ņemot vērā valstī notiekošos procesus, tendenci nozares jautājumus skatīt vienoti, vairākās pašvaldībās uzsākto novada bibliotēku tīklu centralizācijas praksi, LBP aicina arī Madonas novada pašvaldību izvērtēt iespēju tuvākajā laikā izveidot vienotu centralizētu bibliotēku tīklu Madonas novadā.

Šobrīd saskaņā ar apstiprinātajiem Madonas novada pašvaldības pagastu pārvalžu nolikumiem bibliotēkas pagastu teritorijās ir pagastu pārvalžu struktūrvienības. Bibliotēku tīkla izmaiņas tiek rosinātas ar mērķi nodrošināt optimālu un efektīvu bibliotēkas pakalpojuma sniegšanu pašvaldības teritorijā. Izmaiņas pašvaldības teritorijā esošajā bibliotēku tīklā tiek veiktas kā iestādes (pagastu pārvaldes) iekšējā reorganizācija — ar 1. decembri vairāku bibliotēku oficiālajā nosaukumā svītrots nosaukums "pagastu pārvaldes

Bibliotēku tīkla reorganizācijas procesa ietvaros iestādes tiek pārsauktas vai reorganizētas, piemēram, Kraukļu bibliotēka tiks pārsaukta par Cēsaines pagasta bibliotēku. AGRA VECKALNIŅA foto no arhīva

struktūrvienība", kā arī mainīti nosaukumi: "Dzelzavas 1. bibliotēka" uz "Dzelzavas pagasta bibliotēka"; "Ošupes pagasta Degumnieku bibliotēka" uz "Ošupes pagasta bibliotēka"; "Biksēres bibliotēka" uz "Sarkaņu pagasta bibliotēka"; "Cēsaines bibliotēka" uz "Cēsaines pilsētas bibliotēka"; "Kraukļu bibliotēka" uz "Cēsaines pagasta bibliotēka"; "Ērgļu bibliotēka" uz "Ērgļu pagasta bibliotēka"; "Jumurdas bibliotēka" uz "Jumurdas pagasta bibliotēka"; "Sausnējas bibliotēka" uz "Sausnējas pagasta bibliotēka"; "Meirānu bibliotēka" uz "Indrānu pagasta bibliotēka".

Tāpat ar 1. decembri uzsākts bibliotēku tīkla fiziskās reorganizācijas process:

- * Kusas bibliotēka, Viesienas bibliotēka un Aronas bibliotēka tiek reorganizētas par Aronas pagasta bibliotēku Kusā ar pakalpojumu sniegšanas vietām Zelgauskā un Lauterē;

- * Stalidzānu bibliotēka tiek

reorganizēta par Barkavas pagasta bibliotēkas pakalpojumu sniegšanas vietu Stalidzānos;

- * Dzelzavas pagasta 2. bibliotēka tiek reorganizēta par Dzelzavas pagasta bibliotēkas pakalpojumu sniegšanas vietu Aizpurvē;

- * Sāvienas bibliotēka — par Ļaudonas pagasta bibliotēkas pakalpojumu sniegšanas vietu Sāvienā;

- * Saikavas bibliotēka — par Praulienas pagasta bibliotēkas pakalpojumu sniegšanas vietu Saikavā;

- * Biksēres un Sarkaņu bibliotēkas tiek reorganizētas par Sarkaņu pagasta bibliotēku Biksērē ar pakalpojumu sniegšanas vietu Sarkaņos;

- * tiek likvidēta Mēdzūlas bibliotēka, nodrošinot pakalpojumus Liezēres pagasta bibliotēkā un bibliotēkas pakalpojumu sniegšanas vietā Ozolos.

Noteikts, ka iestāžu — pagastu pārvalžu struktūrvienību — iekšējais reorganizācijas process pabeidzams 2023. gada 31. janvārī. ■

Avots: Stars

Datums: 02-12-2022

Pozē apsveikumam

IEVA VILMANE

Šonedēļ Cieceres pagasta Emburgas zēni palīdzēja radīt digitālu vietējās bibliotēkas apsveikumu.

Bibliotekāre Santa Švalbe pastāstīja, kā parās iegatavutu elektroniskās kartiņi publicētās bibliotēkas frizūka lapā. Viņa vēlas iepriecināt iemēneta lietotājus ar jēstru bibliotēkas apmeklētāju klases fotogrāfiju un gādā izskatīti piemērotu teksti.

Fotostēstijas galvenie modeļi ir Emburgas zēni, jo viņi bibliotēkā esot vienīgi no pārnāmā mācītajiem un darbinātajiem viesiem. Ne visi un ne vienmēr loku pēc grāmatām — brīvdienās un brīvdienās skolotāji bibliotēkā bēnā laiku, spēlējot spēles un palīdzot Santai sarmāciskos darbos, piemēram, grāmatu pārkārtošanā un pārskatīšanā. Zēni viņi jaunās fotogrāfes Lailas Arājas norādēm, jo viņu pazist, turklāt nebaidās no kameras.

Kamēr uzņem fotoattēlus, bibliotekāre man precīzi stāstīja ar jaunākās paaudzes lasītājiem nēlējās Cieceres pagasta bibliotēkā: nav glāzī tā, kā mēģināts to neapmē-

lēt. Viņas gūn sieraunīgas lasītājas, gan cerasīgas radīto nodarītu dalībnieces. Vēl viena bibliotēkas īpatnība — to apmeklē pilsoņos un citos pagastos dzīvojoši bērni, kam Emburgā vecvecāki vai radnieki. Saldus bibliotēkā pieredzi sakrājuši speciālisti radīti strādāt ar pieaugušajiem, šādē pārņemts uz Emburgu viņi pārņemti svokus apmeklētāji — bērnu audītārijai piemēroti pavasim cita veida pasākumi un nodarbības.

Zēni sveicināvoši palīdzēja tejušies. Santa stāstīja: "Robertam Steimaham pēdējā ideja salikti grāmatu plauktos apli frizām nav ne jausmas, ka tagad tā ir populārā. Skolas rudens brīvdienā viņš bibliotēkā ielika apskatīt savu Huz Wreets mākslas kolekciju. Roberts un Andris Bagātāis ir visakīvākā bibliotēkas apmeklētāji, un citi bērni priecājas, ka tiek uzņemti viņu kompānijā." Bibliotekāret prieks par Robertu Sirnu, Ralfu Šilovu,

brālēm Darču un Sandri Bagātājiem, Kārlī Braučānsku un citiem bērniem. Ar viņiem galā tīk palikt brīvdienās palīdzas Laila Arāja un Sīgriene Dvīļa. Nākamais lielais kop-

īgas notikums plānots 4. janvāri — visi Emburgas bērni uzskatīti uz ballīti par godu 2023. gadam. Bibliotēka cietmā vienīgā piedāvā bērniem satīkšanās vīrtu. ■

SIRSNIĢS FOTOSESIJAS MOMENTS, centā — Emburgas bibliotēkāre Santa Švalbe.

Avots: Saldus Zeme

Datums: 16-12-2022

Jauniešu asprātības par Andreju Upīti

STUDENTU IZSTĀDE PAR ANDREJU UPĪTI Saldus bibliotēkā būs apskatāma līdz 15. janvārim.

IEVA VILMANE

Saldus bibliotēkā apskatāmi rakstnieka Andreja Upīša portreti, to autori — šodienas mākslas studenti. Visi skatījušies pāri savulaik populārā rakstnieka kreisajiem uzskatiem, jo tieši to dēļ Upīša neatkarīgās Latvijas literatūrai saimē neskaitāms diez ko iedērgs.

Latvijas Mākslas akadēmijas Grafikas nodalās 1. kursa studentu darbu izstādi atklāja A. Upīša 145. dzimšanas dienā — 4. decembrī. Saldus bibliotēkas bibliotekāre Liene Barīša un Gaikša tautas nama vadītāja Kristīna Vecpulis sarīkoja humoīgu sarunu pērcpasidēnu Andreja Upīša loc kā krupā's. Rakstnieka dzīvē amuzāntu epizoda, izrādīs, netrūkst, turklāt gaikšenieki par tām dērdēja no meistarīgas sāstīneses. A. Upīša memoriālā muzejā krājuma glabātajās līnās Anderssons.

Par pasākuma nosaukumu

gan bibliotekāret, gan tautas nama vadītāja izvērtē kritisku piezīmi, tomēr abas rošēna paliki pie sākotnējās domas. Viņuprāt, folklorizējusies vārdu rīme pievērt uzmanību Andreja Upīša personības maz popularizētām skautēm.

Saldus bibliotēkā iekārtotās izstādes ievadvārdiem izvēlēts A. Upīša rakstnās saras 70. jubilejas priekšvakarā 1947. gadā. Viņuprāt, nekas sēvāki laicis ierost paveikts: "Ametiku atradis es neesmu un pulvēri izgudrojis arī nē. Divas pasaules karus piedēvojis, bet nerēnā tā isti kārtis neesmu,

Trijās revolūcijās man bijusi maza līdzdalība. Lielā kaudē grāmatu, to gan es esmu laidis klājā, tomēr katrs sapratis, ka vērjam Gūtenbergams tur liela daļa impelā klāt."

K. Vecpulis studentu darbi paliki, jo atklāj, cik dažādi tie latviešu literatūrā vīrtu nē ražīgākajiem autoriem raugās jaunieši. "Viens studējis fotogrāfijas, tāpēc ievērojis, ka Upīšim raksturīgas āsas un tas lūka gūtā mēnīgātās. Cits uzēlās cigarešu smēķēšanu. Kāds students Upīša māju baltiski norakstījis nē jūntā līzē pamātiem, uzēnējis viņa mēlīko kakli, ievērojts maigu portretu, lai gan Upīšs bijis ass un kritisks pret citiem rakstniekiem." Kristīna Vecpulis ārturumā pārskata tupošo grafiku darbus.

Sauvākiat bibliotekāre cer, ka izstāde varētu izkustināt Upīša darbus Saldus bibliotēkas plauktos. Ja neskaita viņu lasītāju, kura pāris reizi

pārlasījuši romānu Zaļā zeme, gaikšeniekus neinteresē latviešu literatūras klasiku darbi. Daudzi pieaugušie aizvēn skurmsis šausmās par Zaļo zemi — agrāk katram vidusskolēnam bija jāliet cauri bēnējām romānam. Neiznāz lielāka interese esot bērniem, jo šis tas dērdēts par Andreja Upīša stāstu Sīnu ciema zēni un lābrpūt uzminātu ko vairāk.

L. Barīša un K. Vecpulis gūndarītas, ka Andreja Upīša jubileja bagātina pagasta kultūras dzīvi. Abas ievērojamas uzēnēnāt clemīnās, kas varētu pastāstīt par latviešu filmu Pe bagātīs karadzēs, jo tās sērtas noskaifās Andreja Upīša darbos. Vēl viens interesants kopdarbs varētu sanākt par gaikšeniekus iepriekšējo Džejas dēru galvemu autoru Aleksandru Čalnu. — viņu mūnija apērtīlīstī sola, ka pašbēns parādīt dējnērtu draudzību ar Gaikšu novārdēnku rakstnieku Jānis Plaudis. ■

Avots: Saldus Zeme

Datums: 16-12-2022

Ulbrokas bibliotēkā viesojās bibliotekāres no Moldovas

No 31. oktobra līdz 24. novembrim starptautiska projekta "EU4Dialogue: mazināt plaisas ar kultūras un izglītības palīdzību" ("EU4Dialogue: improving exchanges across the divide through education and culture") ietvaros Latvijas bibliotēkās darba vizītē viesojās divas bibliotekāres no Moldovas.

Moldovas kolēģēm ir sagatavota prakses programma, kas ietver gan darbu Latvijas Nacionālajā bibliotēkā, gan bibliotēku apmeklējumus reģionos, gan tikšanās ar nozares speciālistiem pašvaldību bibliotēkās.

Ulbrokas bibliotēkā, piedaloties Sauriešu bibliotēkas vadītājai Jeļenai Stalmanei, darba prakses laikā notika saruna par sadarbību ar sabiedrību un apzināto kultūras karsonu Stopiņu pagastā, par novadpētniecības dokumentāro materiālu nozīmi un bibliotekāru kopienas daudzveidīgo darba saturu starp pētniecības iestādēm.

Ar praktiskiem piemēriem uzskatāmi tika pievērsta uzmanība kultūras identitātes saglabāšanas pasākumiem desmit

gadu laikā. Parādot, ka vēstošie vēstures avoti apliecina sabiedrības kopīgo atmiņu un veido piederības sajūtu savai kopienai, kā arī rosina sabiedrību sarunām

par literatūras emocionālo nozīmību, atbildību un piederību kultūrtelpai.

Daiga Brigmane,
Ulbrokas bibliotēkas vadītāja

Ulbrokas bibliotēkā apskatāma TLMS "Ulbroka" darbu izstāde

"Tautas lietotājās mākslas studijas "ULBROKA" rokdarbu izstāde "SirdsApziņas raksti" ir veiktjums nemateriālā kultūras mantojuma daudzveidībai. Izcilis vietējo meistaru roku darbs studijas dalībnieku izpildījumā. Ne tikai rakstu un krāsu bagātība, bet labsajūtas un sirdsapziņas tābrīknts katram, kam patīk autentisks un pašradīts meistardarbs." D. Brigmane.

Ulbrokas bibliotēkā līdz 2023. gada 31. janvārim vienā kopīgā plūdumā grāmatu rakstiskaīs un auduma rakstu un krāsu vēstījums lasītājiem un skatītājiem! Katra izlasītā grāmatā mūsos rada dziļu emocionālu pārdevēvojumu un savijēojumu, radot vēlmi radosī darboties.

Studijas dalībnieču: Zentas Dices, Diānas Keires, Ingas Putānes, Zentas Bergas, Tatjanas Vileiņas, Andras Motrēnas, Inetas Brices, Ineses Skrastiņas, Baibas Ūķenieces, Lienītes Kovaļenko, Līgas Kurzemnieces, Monas Vitoļiņas, Gītas Salmanes, Aldonijas Auziņas, Andas Višķeres, Ilzes Mīkulānes, Ineses Grundmanes emocijas,

krāsu izjūtas un audumos ieaustie raksti ir kā dvēseles dziesma ar Stopiņu pagasta Piķurgas upltes vījīgo ūdeņu plūdumu, apskaujot piekrastes meldras un ziedošās plāvas, ar Ulbrokas ezera zilgani zaļgano vilēojumu, ar meža taku līniju ritmiem, ar vēja šalkoņu, naksnīgo zvaigzējoto debesu zilgmi, ar Ulbrokas ezera noslēpumaini dziļo zaļgani zīlo krāsu gammu.

Mūžīgā piemiņā un klētesošas ar savu radošumu izstādē ir Baiba Kurzemniece, Velta Āpša un Jadvīga Deksne.

Sīranēgi pateicamīes Ulbrokas bibliotēkas vadītājai Daigai Brigmanei un vecākajai bibliotekārei Dainai Kalmanei par atsaucību, ne-

savtīgo atbalstu izstādes idejas un iekārtošanas piepildījuma.

Arija Vitoļiņa,
TLMS "ULBROKA" vadītāja

Avots: Tēvzemīte
Datums: 09-12-2022

Ziemeļvalstu literatūras nedēļa Ropažu novada bibliotēkās

Jau daudzus gadus Ziemeļvalstu literatūras nedēļa bibliotēkās ienāk vienlaikus ar novembra svētkiem, kad svinam Latvijas dzimšanas dienu. Ziemeļvalstu literatūras nedēļa ir projekts, ko Ziemeļvalstis administrē Biedrības "Norden" asociācija, bet Latvijā – Ziemeļvalstu Ministru padomes birojs sadarbībā ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centru.

14. novembrī Zaķumuižas bibliotēka aicināja lasītājus uz "Krēslas stundas" lasījumu. Šā gada tēma – daba Ziemeļvalstīs. Klausījāmiešiem zviedru autora Patrika Svensona grāmatas "Zuša evaņģēlijs" fragmentus, kuros stāstīts, kā zuša dzīves noslēpumu var pielīdzināt cilvēka dzīvei. "Zuša evaņģēlijs" ir vēstījums par izcelsmi, likteni un to, kā nodzīvot dzīvi, par neizbēgamo un grūti pieņemamo nāvi. Rakstnieks apraksta poētisku un aizraujošu zušu, dabas un kultūras vēsturi, savijot to ar savu dzīves stāstu. Pēc grāmatas fragmenta lasījuma par savām emocijām, saņemto enerģiju, kuru sniedz Ziemeļvalstu daba, stāstīja Arnis Namajūns. Ziemeļu daba viņu savaldzinājusi, jo tieši ziemā ziemeļi kļūstot īpaši skaisti un aizsniedzami, jo purvi

un ezeri aizsalst un visu pārklāj dziļš, dziļš sniegs. Paldies, Arni, par fantastisko stāstījumu.

15. novembrī Ulbrokas un Sauriešu bibliotēku sadarbībā notika Ziemeļvalstu literatūras nedēļas "Krēslas stunda" Ulbrokas bibliotēkā. "Krēslas stunda" ir lasīšanas stunda pieaugušajiem, tikšanās ar lasītājiem un bibliotekāriem. 2022. gada Ziemeļvalstu literatūras nedēļas tēma "Daba Ziemeļvalstīs". Vienlaikus visās Skandināvijas vālsīs un arī Baltijas valstīs sveču gaismā tiek lasīti kopīgi izvēlēti grāmati. Reizēm ir ļoti interesanti ne tikai katram lasīt savu grāmatu, bet arī kopā, lasot priekšā citiem. Svarīgākais ir izjust saliedētības sajūtu, kad zini, ka visapkārt citi cilvēki lasa vienu un to pašu grāmatu tieši tajā pašā laikā ar tevi!

Savukārt Vangažu pilsētas bibliotēkā 15. un 16. novembrī viesojās Vangažu vidusskolas 1.a klase un skolotāja M. Iecelniece un 2.a klase un skolotāja O. Suta, piedaloties Ziemeļvalstu literatūras "Rītausmas" nodarbībā, kurā kopīgi skatījāmiešiem un lasījām bilžu grāmatu "Ja tu satiec lāci". Tas ir stāsts, kas radies sadarbībā starp Somijas zviedrietēm Mālinu Kiveli un Lindu Bundestamu un dāni Martinu Glasu Serupu. Grāmata aplūko dabu kā idilisku vietu, kur pilsētnieki var doties, lai piepildītu savu sēņu groziņu, taču pieskaras arī jautājumam par to, cik mežonīga patiesība var būt daba.

Paldies visiem Ziemeļvalstu literatūras nedēļas dalībniekiem par aktīvu līdzdalību, skaistiem zīmējumiem, interesantām idejām un sarunām.

Avots: Tēvzemīte
Datums: 09-12-2022

Bibliotekāru seminārs Madonā

Rīt, 14. decembrī, Madonas novada bibliotēkā notiks Madonas un Varakļānu novada pašvaldību bibliotēku darbinieku seminārs.

Par bibliotekārā darba aktualitātēm rīta cēlienā informēs Madonas novada bibliotēkas direktore Imelda Saulīte, metodiskā darba vadītāja Daiga Puķīte un citi speciālisti.

Pēc kafijas tējas pauzes "Mans kultūrais mantojums" pulksten 11.30 Literārās akadēmijas ietvaros paredzēta tikšanās ar stāstu krājuma autoriem Anniju Streičiņu, "Izdevniecības 29" vadītāju; Gundari Kravāli, Ilzi Aizsili, Džeinu Andersoni. Aicināts ikviens interesents! Pulksten 13 interesenti savukārt aicināti uz Eiropas muzikālo ceļojumu vai koncertlekciju, kuras galvenais varonis būs mūsu novadnieks — mūziķis, saksofonists Kārlis Auziņš.

Avots: Stars
Datums: 13-12-2022

Stāstu vakari Lazdonas bibliotēkā piepilda sirdis

Lai sekmitu nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanai un stāstniecības nozīmīgo lomu, UNESCO Latvijas Nacionālā komisija 2009. gadā izveidoja bibliotēku tīklu „Stāstu bibliotēkas”, kura mērķis bija veicināt stāstīšanas tradīciju kā nemateriālā kultūras mantojuma nozīmīgas daļas pārmantošanu Latvijā. Tajā iesaistījusies arī Lazdonas bibliotēka, kurā šie stāstu vakari pārtapaši par sirsniņu kopābūšanu jeb vakarēšanu.

Ar pasākumiem vietējās kopienas pieaugušajiem un bērniem bibliotēku tīklā darbojas jau kopš 2009. gada,“ atklāj Lazdonas pagasta bibliotēkas vadītāja Lilita Glušeņika. „Piedalās arī stāstu festivālos, kas Latvijas novados notiek ik gadu. Tipot notiek pasāku pēcpusdienas mūsu piemisskolas grupas „Bīrīte” bērniem. Laikam ejot, 2018. gada rudenī kopienas interesenti ieteica vēlēšanu samākt kopā bibliotēkā ik mēnesi uz sarunām, stāstiem, daļējas lasījumiem un pārrunām. Ierosme nāca no Martinas Usaimēnas (Arlāns), kas pēc ilgākas prombūtnes atgriezās Lazdonā. Vakarēšanas tematus dalībnieki izvēlas paši — Ziemassvētku laikā runājam par dāvināšanas prieku, maršā par sievietes sūlti, radēni par ražas tēmu vai āpķēni. Tēmu bijis tik daudz, kā ne atcerēties visu,“ smaidot noteic Lilita, rādot rūpīgi sakārtotos albumus, kuri izveidoti kā hronika par stāstu vakariem visu šo gadu garumā, un tēmu tajos patīcēlām daudzi.

Kā uzaver paļāas lazdonietes, šādi vakari ir nepieciešami ne vien šī kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai, bet arī pašu dalībnieku

Ar savu stāstu vakarēšanā Lazdonas bibliotēkā piedalās arī interesenti no Madonas un cītem novada pagastiem.

ikdienas dzīves bagātināšanai. „Tā ir lieliska iespēvēšana, ir tik interesanti paēt amīņu kamolu, padalīties ar citiem un daudēt līdzvēlīgu domas. Piemēram, šovakar mēs runājam par bērnišas gašū, kas ir kontekstā ar smaržu un sajūtām,“ vēsta Ināra Fedotova. „Kāda nu kuram tā spējīgāki amīņa ir saglabājusies — citam tā ir ceptas maizes smarža un gašā, kādam puvss rīta agrumā, tīkko slaukta piena smarža vai īstegula meža smaržs. Katram savs,“ nosaka Ināra. Un tieša, īstot bērnišas amīnu kamolu, tiek uzjundīti stāsti

par Lazdonas skoliņā ēstām cauga parūkūkām, kādas pašai nu nekādi neizdodas īzcept, par plāvis ziedu smaržu, kad pavasari gašū mosāmies dabā, jo vēlies sasmarķot pirmās pavasara puķes. Atmiņas par savulaik bijušo zveraudzētavu Lazdonā un mazajiem pilnajām grupiņām bērnu dārzā, kur allaž pēcpusdienās smarķoja pēc piena zupas. Un vēl un vēl, un vēl.

Kā uzver sarākulē, šī ir lieliska iespēja pietēt, nesicīgēies šobrīd tik steidzīgajā pasaulē, atdomāties par lietām, par kurām ikdienā pie-

miestam, reicēms arī salīdzināt dzīvi toreiz un tagad un piepūlēt sevi ar īzjūtu, kas rada smaidu un vēlmi tikties āikal nākamreiz. Un, lai ar stāstu vakariem jau ir izveidojusies pastāvīgo apmeklētāju pulcēnē, tie pārdit un draudēigi uzņemis tiek ikviens. Kā piebilst vadītāja Lilita, stāstu vakari tiek organizēti reizi mēnesī un tajos piedalās ne tikai lazdonieši. Nākamās tikšanās tēma iecerēta par sapņiem — sapņiem, kas kādam ir piepūlējūšies, taču citam varbūt patīkals kā nesasniedzamas tīles.

SANDRA ZARIŅA

Avots: Stars

Datums: 06-12-2022

Piektdien, 16. decembrī, plkst. 18 Vaidavas pagasta bibliotēkā norisināsies biblioterapijas I. lekcija/nodarbība «Kopābūšana vai vientulība» ar psihoterapeitu Ivaru Baulu. Kas ir dzīves grūtību sakne, to galvenais cēlonis un kā grāmatu lasīšana un kulturāla pieredze var mums palīdzēt, uz šiem jautājumiem kopīgi tiks meklēta atbilde četru lekciju ciklā «Biblioterapija – eksistenciāla pieredze», Ieeja bez maksas.

Avots: Liesma

Datums: 15-12-2022

Izstādē – “Eņģeļa pieskāriens”

Ziemassvētku gaidīšanas laikā Smiltenes bibliotēka aicina apskatīt novadnieces Ingunas Ūdres radošo darbu izstādi “Eņģeļa pieskāriens”.

Inguna Ūdre ir diplomēta interjera dizainere, dārza ainavu arhitekta un floriste, ar floristiku nodarbojas jau 25 gadus, stāsta Smiltenes bibliotēkas bibliogrāfe Alda Liuke.

“Aicinām ikvienu apmeklēt mūsu bibliotēku un sajūst svētķu tuvošanos, apskatot Ingunas vei-

dotos darbus. Izstāde priesēs līdz 7. janvārim,” piebilst Alda Liuke.

Savukārt līdz 31. janvārim bibliotēkā var apskatīt Smiltenes mākslas skolas audzēkņu darbu izstādi “Dzīvnieku pasaule”. Tajā ir eksponēti darbi vaska batikā tehnikā, kuros atveidoti dzīvnieki, – pavisam 14 tekstildarbi, kas tapuši 2021./2022. mācību gadā, audzēkņiem mācoties 4. un 5. kursā.

Mākslas skolas skolotāja Ira Ērmāne par šo darbu tapšanu stāsta: “Dzīvnieks, dzīvnieciņš, mājas mīlulis vai tālumā mitošs – tāda

bija darbu tēma mākslas skolas audzēkņiem tekstildarbu stundās. Katram no mums vairāk vai mazāk patīk kāds dzīvnieku pasaules pārstāvis. Darbi ir veidoti, iepazītot un apgūstot vaska batikā tehnikas, veicot gan skrāpējumu vaska klājumā, gan ar vasku aizklājot dzīvnieka siluetu vai fonu. Tradicionālā vaska vietā tikpat veiksmīgi darba procesā tika izmantots parafins. Arī prasme noformēt savu veikumu ir neatņemama darba procesa sastāvdaļa.”

— Sandra Pētersone

Avots: Ziemeļlatvija

Datums: 13-12-2022